

UCHWAŁA Nr XLVI/261/2018
Rady Gminy Jeleśnia
z dnia 26 lutego 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
na lata 2018-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 1875 z późn. zm.), art. 16b i 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1769 z późn. zm.)

Rada Gminy Jeleśnia
uchwala, co następuje:

§1

Przyjąć Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2022 w Gminie Jeleśnia w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleśnia.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY JELEŚNIA

mgr inż. Ryszard Nowak

Załącznik do uchwały
Nr XLVI/261/2018
Rady Gminy Jeleśnia
z dnia 26 lutego 2018

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY JELEŚNIA NA LATA 2018-2022

GEODIAGNOSIS

Anna Jagódka-Dudek, Luszowice, u.Górna 29a, 32-500 Chrzanów, tel. 503-715-618, geodiagnosis@wp.pl

SPIS TREŚCI

1.	<u>WSTĘP</u>	4
2.	<u>PODSTAWY PRAWNE W ZAKRESIE PLANOWANIA POLITYKI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ</u>	6
3.	<u>DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ</u>	7
4.	<u>OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY</u>	13
5.	<u>STRUKTURA DEMOGRAFICZNA</u>	15
6.	<u>SYSTEM EDUKACJI</u>	20
7.	<u>ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY</u>	23
8.	<u>ZDROWIE</u>	24
9.	<u>KULTURA</u>	26
10.	<u>BEZROBOCIE I RYNEK PRACY</u>	28
11.	<u>SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH</u>	32
12.	<u>PRZEMOC W RODZINIE</u>	37
13.	<u>PROBLEM ALKOHOLOWY</u>	39
14.	<u>WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ</u>	41
15.	<u>POMOC SPOŁECZNA</u>	43
16.	<u>PROGNOZA</u>	51
17.	<u>MONITORING I EWALUACJA</u>	52
18.	<u>PLANOWANIE SPOŁECZNE W STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH</u>	53
19.	<u>METODA TWORZENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH</u>	54
20.	<u>IDENTYFIKACJA CELU GENERALNEGO I PRIORYTETÓW</u>	56
21.	<u>CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA</u>	57
22.	<u>WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH</u>	60
23.	<u>HARMONOGRAM, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJE STRATEGII, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA</u>	63
25.	<u>RAMY FINANSOWE</u>	70
26.	<u>SPIS TABEL, WYKRESÓW I MAP</u>	73

I

CZEŚĆ WSTĘPNA

**CZEŚĆ WSTĘPNA ZAWIERA ELEMENTARNE INFORMACJE
DOTYCZĄCE ZASAD KONSTRUOWANIA DOKUMENTU.
PRZEDSTAWIONE W NIEJ ZOSTAŁY ASPEKTY PRAWNE,
BĘDĄCE PODSTAWĄ DZIAŁANIA SAMORZĄDU LOKALNEGO,
NA KTÓRYCH OPIERA SIĘ LOKALNA POLITYKA SPOŁECZNA**

1. WSTĘP

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd gminny na mocy Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. O potrzebie stworzenia strategii decyduje także środowisko lokalne, które wykazuje duże zainteresowanie problemami społecznymi w swoim otoczeniu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Jeleśnia wskazuje istotne problemy i kwestie społeczne, z jakimi zmagają się mieszkańcy. Poniższy dokument:

- wytycza cele strategiczne projektowanych zmian,
- wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych
- zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian,
- wskazuje na sposób realizacji podejmowanych przedsięwzięć,
- określa ramy finansowe,
- wyznacza wskaźniki realizacji działań.

Strategia jest dokumentem stworzonym na okres ośmioletni dlatego niezbędny jest jej stały monitoring i ewaluacja realizowanych zadań. Działania te będą pomocne w dostosowywaniu celów i zadań przewidzianych do wykonania w kolejnych etapach realizacji w zależności od zmieniających się potrzeb społecznych.

Rozwój gminy opiera się na kształtowaniu celów polityki społecznej, uznając jednocześnie za J. Auleytnerem¹ za fundamentalne dziedziny polityki społecznej następujące jej obszary:

- politykę ludnościową i rodzinną
- politykę w dziedzinie zatrudnienia, płac, warunków i ochrony pracy
- politykę mieszkaniową
- politykę w zakresie ochrony zdrowia

---

¹ Auleytner J., Polska polityka społeczna. Ciągłość i zmiany. Warszawa 2004

- politykę oświatową
- politykę kulturalną
- politykę w zakresie zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej
- politykę w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania szeroko rozumianym zjawiskom dezorganizacji społecznej oraz patologii społecznej.

2. PODSTAWY PRAWNE W ZAKRESIE PLANOWANIA POLITYKI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ

W ramach polityki strukturalnej i Europejskiego Funduszu Społecznego istnieją regulacje podejmowane przez Radę, Parlament i Komisję Europejską, dotyczące Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej oraz polityki społecznej i wsparcia społecznego:

- Rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określające wspólne zasady, przepisy i normy dotyczące wdrażania pięciu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
- Rozporządzenie (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określające zadania Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), w tym zakres udzielanego wsparcia, przepisy szczególne i rodzaje wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem;
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006;
- Rozporządzenie (UE) Nr 1304/2013 określające specyficzne postanowienia dotyczące działań, które mogą być wspierane przez EFS.

3. DOKUMENTY PROGRAMOWE POLITYKI SPOŁECZNEJ

Na poziomie europejskim i międzynarodowym:

1. „Europa 2020” jest nową strategią gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską. Strategia „Europa 2020” skupia się wokół trzech powiązanych ze sobą priorytetów:

- 1) Rozwój inteligentny (rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji).
- 2) Rozwój zrównoważony (wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej).
- 3) Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną).

2. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych ratyfikowana przez Prezydenta Polski w roku 2012 ma na celu popieranie, ochronę i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. Dokument kładzie nacisk na prowadzenie konsultacji z osobami niepełnosprawnymi w zakresie spraw związanych z osobami niepełnosprawnymi oraz angażowanie tych osób, w tym niepełnosprawnych dzieci, w te procesy, za pośrednictwem reprezentujących je organizacji.

Na poziomie krajowym:

1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”, której głównym celem jest rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia, szczególnie osób z grup będących w gorszym położeniu na rynku pracy, rozwój ekonomii społecznej, kształcenie ustawiczne, poprawę dostępności zasobów mieszkaniowych, wsparcie rodzin w opiece nad dzieckiem, rozwój form i metod pracy z rodziną w kryzysie, wprowadzenie nowych form opieki nad osobami niesamodzielnymi, tworzenie modelu kompleksowego wsparcia osób starszych.

2. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL), której głównym celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

3. Krajowy Program Reform (KPR), jest to kluczowy element wdrażania „Europy 2020”, którego głównym celem jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, przyłączeniu celów unijnych z priorytetami krajowymi.

4. Krajowy Program Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 (MRPiPS). Celem głównym Programu jest ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez działania zmierzające do zwiększenia aktywności społecznej, oraz zwiększenia gotowości do podejmowania pracy, a tym samym poprawy poziomu zatrudnienia. W programie wskazano pięć celów operacyjnych:

- 1) Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży
- 2) Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży na wejście na rynek pracy
- 3) Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko
- 4) Zapobieganie niepewności mieszkaniowej,
- 5) Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni.

Inne działania i programy rządowe:

- 1) Wsparcie dla bezrobotnych najbardziej oddalonych od rynku pracy (MRPiPS),
- 2) Wsparcie rodzin z dziećmi oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (MRPiPS),
- 3) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu poprzez wspieranie aktywności organizacji pozarządowych (MRPiPS),
- 4) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych (MRPiPS),
- 5) Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego młodzieży (MRPiPS/OHP),
- 6) Wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej poprzez zapewnienie funkcji socjalnej szkoły (MEN),
- 7) Wsparcie dla opiekunów osób niepełnosprawnych (MRPiPS),

- 8) Rozwój sektora ekonomii społecznej (MRPiPS),
- 9) Pomoc państwa w zakresie dożywiania (MRPiPS).

Na poziomie regionalnym:

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”. Dokument jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 17 lutego 2010 roku. Stanowi on plan samorządu województwa określający wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie 2020 roku. Celem procesu aktualizacji Strategii była także ponowna ocena zgodności polityki regionu ze światowymi trendami związanymi z rozwojem gospodarki opartej na wiedzy, dyfuzją rozwoju poprzez ośrodki metropolitalne, podnoszeniem jakości życia przy uwzględnieniu wymogów wynikających z zasad zrównoważonego rozwoju. W niniejszym dokumencie podtrzymano podział województwa na 4 obszary polityki rozwoju, tzw. obszary funkcjonalne określone przez władze samorządowe województwa śląskiego w roku 2000. Jednocześnie wskazano obszary strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym, będące obszarami komplementarnymi wobec zapisów KSRR i KPZK. Wizerunek województwa śląskiego w perspektywie 2020+ to: „Województwo śląskie będzie regionem zrównoważonego i trwałego rozwoju stwarzającym mieszkańcom korzystne warunki życia w oparciu o dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie, o nowoczesnej i zaawansowanej technologicznie gospodarce oraz istotnym partnerem w procesie rozwoju Europy wykorzystującym zróżnicowane potencjały terytorialne i synergię pomiędzy partnerami procesu rozwoju”. Osiągnięcie wizji wymaga skoncentrowania działań prowadzonych w regionie w czterech obszarach priorytetowych: „Nowoczesna gospodarka”, „Szanse rozwojowe mieszkańców”, „Przestrzeń”, „Relacje z otoczeniem”. W obszarze priorytetowym Nowoczesna gospodarka wyznaczono cel strategiczny : Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność”. Określone w nim zostały 4 cele operacyjne. W obszarze priorytetowym „Szanse rozwojowe mieszkańców” wyznaczony cel strategiczny brzmi: „Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie”. Jest to ważny cel z punktu

widzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gmin/miast. Określono w nim 3 cele operacyjne: B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa, B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców, B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców. W obszarze priorytetowym „Przestrzeń” określono cel strategiczny brzmiący: „Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni”, w którym wyznaczono 3 cele operacyjne. W obszarze „Relacje z otoczeniem” celem strategicznym jest: „Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy”.²

Na poziomie lokalnym:

Strategia Rozwoju Gminy Jeleśnia na lata 2015-2020. Misją Gminy Jeleśnia jest wykorzystanie potencjału mieszkańców oraz środowiska naturalnego w celu zrównoważonego rozwoju całego jej obszaru, jako gminy turystycznej, atrakcyjnej dla mieszkańców, podmiotów tutaj działających oraz przejezdnych i turystów. W dokumencie wyznaczono 6 celów strategicznych: 1. Rozwój turystyki i efektywna promocja Gminy, 2. Poprawa stanu i dostępności do infrastruktury publicznej, 3. Polepszenie stanu środowiska naturalnego oraz redukcja zagrożeń występujących na tym terenie, 4. Rozbudowa usług publicznych wychodzących na przeciw potrzebom społecznym mieszkańców, 5. Dbłość o stan dziedzictwa i kultury regionu, 6. Rozwój gospodarczy i rolniczy oraz stymulacja przedsiębiorczość. Z punktu widzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Jeleśnia ważne są wszystkie wyżej wymienione cele, ale najważniejszy z nich to: Cel strategiczny Rozbudowa usług publicznych wychodzących na przeciw potrzebom społecznym mieszkańców”, w którym zawarto między innymi takie cele operacyjne jak: „4.2. Likwidacja zjawiska wykluczenia społecznego”, „4.3. Redukcja bezrobocia w Gminie”, „4.4. Poprawa dostępu do usług zdrowotnych”. W celu strategicznym 5. Dbłość o stan dziedzictwa i kultury regionu, wyznaczono cele operacyjne: „5.1. Wzmocnienie potencjału kulturalnego Gminy” i „5.2. Dbłość o dziedzictwo kulturalne”. Strategia Rozwoju Gminy Jeleśnia na lata 2015-2020 jest spójna z wszystkim trzema głównymi priorytetami założonymi w Strategii dla Powiatu żywieckiego, tj.: I - Trwały rozwój gospodarczy w powiecie, II - Zwiększenie szans rozwoju osobistego mieszkańców, III - Poprawa warunków bytowych mieszkańców i przyjezdnych.³

² <http://www.slaskie.pl/zalaczniki/2013/07/04/1372921202/1372921250.pdf>

³ <http://www.jelesnia.pl/strategia-rozwoju-gminy-jelesnia-na-lata-2015-2020,1494,akt.html>

Do akt prawnych mających istotny wpływ na konstrukcję niniejszego dokumentu jak i monitoring przyszłych działań należą:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.
1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych.
3. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym.
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego.
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
7. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie .
11. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy.
12. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.
13. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.
14. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.
15. Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

II

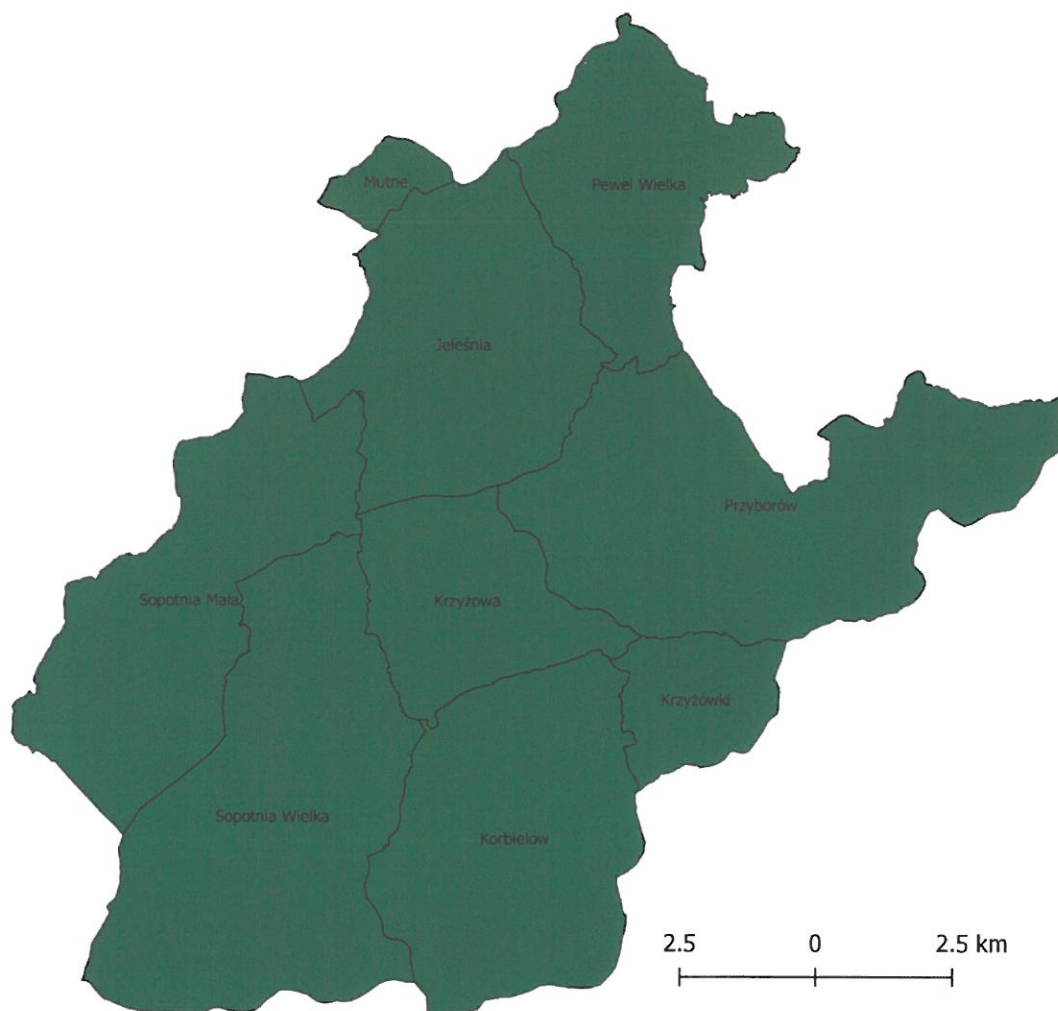
DIAGNOZA

4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Jeleśnia położona jest w województwie śląskim, w powiecie żywieckim. W skład gminy wchodzi dziewięć sołectw: Jeleśnia, Korbielów, Krzyżowa, Krzyżówki, Mutne, Pewel Wielka, Przyborów, Sopotnia Mała i Sopotnia Wielka. Gmina Jeleśnia od wschodu graniczy z Gminą Koszarawa oraz Gminami Stryszawa i Zawoja leżącymi w województwie małopolskim, od zachodu z Gminami Świnna, Radziechowy -Wieprz i Węgierska Górka, od południa z Gminą Ujsoły i południowego - wschodu z Republiką Słowacką. Gmina Jeleśnia rozciąga się na 17 062 ha, co stanowi 16,4% powierzchni powiatu żywieckiego.

Mapa 1. Podział administracyjny Gminy Jeleśnia

Źródło: opracowanie własne

Ponad połowa powierzchni gminy przypada na grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Nieco ponad 40% zajmują użytki rolne. Grunty zabudowane to tylko niecałe 2% powierzchni.

Tabela 1. Powierzchnia użytkowa (ha) Gminy Jeleśnia

Nazwa	powierzchnia ogółem	użytki rolne	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	grunty pod wodami	grunty zabudowane i zurbanizowane	nieużytki	tereny różne
Powiat żywiecki	104 006	42 322	54 719	2 574	4 024	229	138
Gmina Jeleśnia	17 062	6 941	9 480	202	318	113	8
% w powiecie	16,4	16,4	17,3	7,8	7,9	49,3	5,8
% w gminie	100,0	40,7	55,6	1,2	1,9	0,7	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

5. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

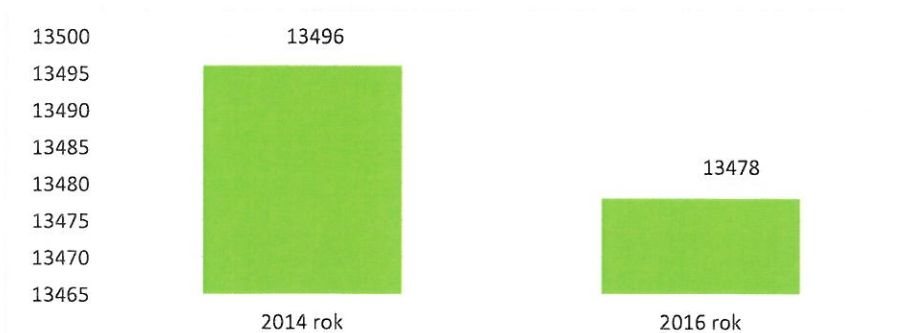
W opracowanej Strategii, wyszczególniono liczbę mieszkańców wg miejscowości zamieszkania, porównawczo dla lat 2014 i 2016, przedstawiono liczbę urodzeń i zgonów, wyliczono przyrost naturalny oraz współczynnik przyrostu naturalnego wyrażanego w promilach na 1000 mieszkańców. Wskazano również podział mieszkańców gminy wg ekonomicznych grup wiekowych, dzielący mieszkańców wg wieku ich aktywności zawodowej, określającej wielkość potencjalnych zasobów rąk do pracy. Wskazano liczbę małżeństw zawartych na terenie gminy. Określono wielkość migracji wewnętrznych i zewnętrznych, w tym zagranicznych.

Ogólna charakterystyka liczby mieszkańców Gminy Jeleśnia

Według danych statystycznych pozyskanych z Urzędu Gminy w Jeleśni, 2014 roku w gminie mieszkało ogółem 13 496 osób. W 2016 roku liczba ludności nieznacznie zmniejszyła się wynosząc 13 478 osób (o 18 osób zameldowanych mniej). Udział procentowy mieszkańców gminy stanowił 8,8% ludności powiatu żywieckiego.

Wykres 1. Liczba ludności Gminy Jeleśnia w latach 2014-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

Struktura mieszkańców wg miejscowości zamieszkania

Gmina Jeleśnia w swojej strukturze posiada 9 miejscowości o charakterze wiejskim. Największą pod względem liczby mieszkańców jest Jeleśnia, której mieszkańcy stanowili w badanym okresie ponad 29% ogółu mieszkańców gminy. W Przyborowie mieszkało ponad 13% mieszkańców gminy, a w Sopotni Wielkiej 12,5% ogółu. Najmniejszą miejscowością jest Mutne. Dokładny rozkład znajduje się w tabeli poniżej. Jednak należy zaznaczyć, że w 5 miejscowościach zmiany w liczbie mieszkańców pomiędzy 2014 a 2016 rokiem są „na plus”. Analiza danych demograficznych wskazała na zwiększenie się liczby mieszkańców w Korbielowie, Pewli Wielkiej, Mutnym, Sopotni Wielkiej oraz Sopotni Małej (najwięcej z pośród miejscowości).

Tabela 2. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia wg miejscowości zamieszkania w latach 2014-2016

Jednostka	2014 rok		2016 rok		Zmiany w liczbie mieszkańców między 2014 a 2016 rokiem
	L. osób	% w gminie	L. osób	% w gminie	
Jeleśnia	4041	29,9	4007	29,7	-34
Korbielów	1121	8,3	1128	8,4	7
Krzyżowa	1436	10,6	1415	10,5	-21
Krzyżówki	270	2,0	261	1,9	-9

Pewel Wielka	1502	11,1	1511	11,2	9
Mutne	455	3,4	469	3,5	14
Sopotnia Mała	1214	9,0	1236	9,2	22
Sopotnia Wielka	1681	12,5	1685	12,5	4
Przyborów	1776	13,2	1766	13,1	-10
Razem	13496	100,0	13478	100,0	-18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

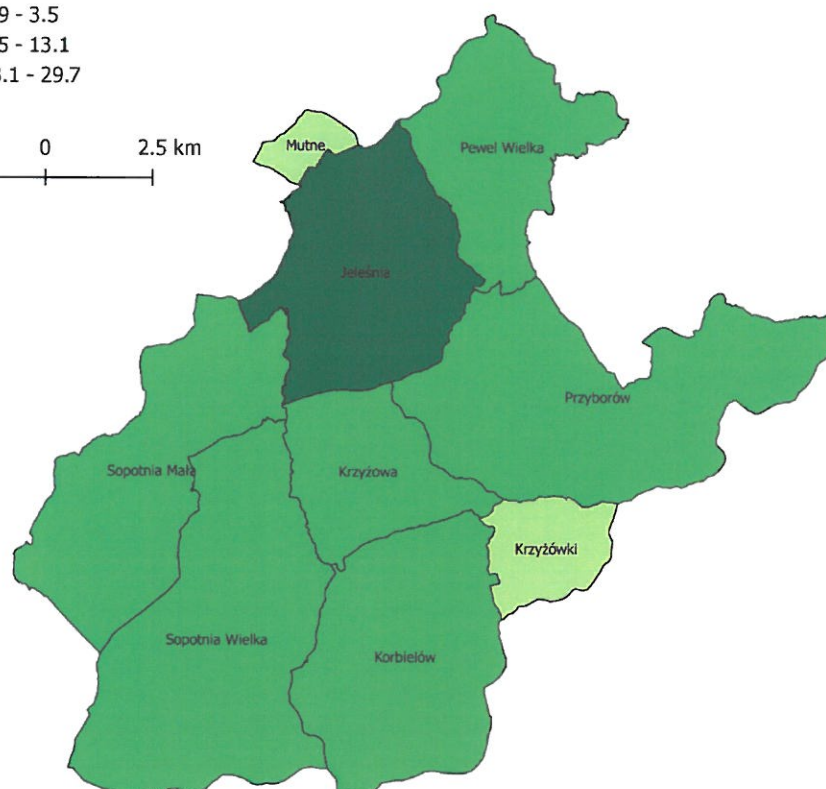
Mapa 2. Udział procentowy (%) ludności Gminy Jeleśnia wg miejscowości zamieszkania w 2016 roku

Legenda

Udział % mieszkańców gminy w poszczególnych miejscowościach

- 1.9 - 3.5
- 3.5 - 13.1
- 13.1 - 29.7

2.5 0 2.5 km

Źródło: opracowanie własne

Struktura mieszkańców wg ekonomicznych grup wiekowych⁴

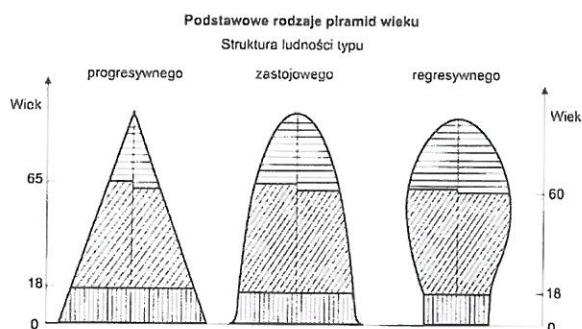
Z danych statystycznych wynika, że z ogólnej liczby mieszkańców gminy w 2014 roku, osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19,2% ludności ogółem. Grupa osób w wieku produkcyjnym stanowiła 63,2%, a w wieku poprodukcyjnym 17,6% ogółu. Odnotowano więc niewielką różnicę w liczbie ludności w wieku przedprodukcyjnym, czyli w większości

⁴ Ekonomiczne grupy wiekowe, to grupy ludności z uwagi na wiek zdolności do pracy tj. wiek przedprodukcyjny, czyli osoby młode do 17 roku życia, wiek produkcyjny, czyli kobiety od 18 do 59 roku życia i mężczyźni od 18 do 64 roku życia oraz wiek poprodukcyjny w przypadku kobiet powyżej 60 roku życia i mężczyzn powyżej 65 roku życia. Dane pochodzą z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej dla Gminy Jeleśnia w 2016 roku

nie będącej jeszcze na rynku pracy, w stosunku do osób starszych, po 60 (kobiety) i 65 roku życia (mężczyźni). W 2016 roku sytuacja w podziale mieszkańców na ekonomiczne grupy wiekowe zmieniła się na niekorzyść, bowiem udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się do 18,5%, a osoby w wieku poprodukcyjnym również stanowiły 18,5%. Taka proporcja wieku poprodukcyjnego i przedprodukcyjnego wskazuje jednoznacznie, że Gminę Jeleśnia można uznać za „starą demograficznie”.

Wykres 2. Modele struktury ludności według płci i wieku (piramidy wieku i płci)

Źródło: opracowanie własne na podstawie J.Z Holzer: Demografia. Warszawa 2003

Model pierwszy - progresywny, wskazuje na społeczeństwo rozwijające się, gdzie przewaga jest osób młodych, charakteryzuje się dużym przyrostem naturalnym. W wieku powyżej 65 lat dominują kobiety. Drugi model – zastojowy, jest charakterystyczny dla społeczeństw, w których obserwuje się długie dożywanie seniorów – powyżej 15%. W tym modelu odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi 25%, zerowy przyrost naturalny, a wskaźniki urodzeń i zgonów są do siebie zbliżone. Trzeci model – regresywny, to społeczeństwo, w którym liczebność urodzeń jest mniejsza niż liczba zgonów, co w długotrwałej perspektywie doprowadzić może do wymarcia danej populacji. Model ten wskazuje również na większy udział ludności w wieku poprodukcyjnym niż ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Gmina Jeleśnia należy do modelu regresywnego. Potwierdza to poniższa tabela oraz dalsze analizy urodzeń i zgonów.

Tabela 3. Ekonomiczne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Jeleśnia w latach 2014-2016

	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2014 rok	19,2	63,2	17,6
2016 rok	18,5	63,0	18,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OZ

Urodzenia i zgony oraz przyrost naturalny

Kluczową kwestią w diagnozie sytuacji demograficznej mieszkańców gminy jest liczba urodzeń i zgonów oraz wyznaczenie na podstawie tych wartości wskaźnika przyrostu naturalnego. Polityka ludnościowa w gminie powinna uwzględniać potrzeby mieszkańców związane z fazami życia i różną sytuacją materialną oraz zwracać uwagę na problemy dotyczące w dużej mierze systemu edukacyjnego i uwarunkowań rynku pracy. Dodatkowo przy wzroście liczby najstarszych mieszkańców, powinno się opracować założenia polityki ukierunkowanej na seniorów, która winna być kompleksowa, nakierowana na godne i zdrowe starzenie się, włączając w to działania różnych organizacji i instytucji.

W 2014 roku na terenie gminy urodziło się 121 dzieci, a w 2016 roku 118 dzieci. Liczba urodzeń w badanych latach zmniejszyła się. Przyrost naturalny był ujemny, wynosząc $PN = -21$ w 2016 roku.

Z kolei Wskaźnik Przyrostu Naturalnego określany jest w stosunku do mieszkańców (na 1000 mieszkańców wyrażany w promilach). Wyniósł on $WPN = -2,7$ w 2014 roku i $WPN = -1,6$ w 2016 roku.

Tabela 4. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016

	Urodzenia	Zgony	PN	WPN
2014 rok	121	157	-36	-2,7
2016 rok	118	139	-21	-1,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG

Małżeństwa

Liczba zawartych małżeństw na terenie gminy w badanym okresie ulegała zmniejszeniu. W 2014 roku wynosiła 138, a w 2016 roku 110.

Migracje

Liczba osób napływających na dany obszar zależy w wielu przypadkach od różnych czynników, ale przede wszystkim w czasach współczesnych od możliwości zatrudnienia w danej gminie lub w jej pobliżu. Jeżeli w grę nie wchodzi dla pewnych grup ludności zatrudnienie, to ważnymi czynnikami są jakość środowiska przyrodniczego i społecznego, cena mieszkań (ziemi), koszty utrzymania, dostępność do infrastruktury a także więź

rodzinna. Wg definicji z GUS, migracje wewnętrzne to zmiany miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) w obrębie kraju, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy, w tym: w przypadku gmin miejsko - wiejskich, zmiany miejsca zamieszkania w obrębie gminy, z terenów wiejskich na miejskie lub odwrotnie. Fakt przybycia (tj. zameldowania) do danej jednostki administracyjnej w celu zamieszkania określa się mianem napływu migracyjnego (wędrownego), wyjazdu - w celu zamieszkania w innej jednostce - mianem odpływu migracyjnego (wędrownego). Saldo migracji to różnica między liczbą zameldowań i wymeldowań.⁵

Wg danych z GUS w 2016 roku w Gminie Jeleśnia zameldowano łącznie 68 osób w ruchu wewnętrznym, oraz 13 z zagranicy. Łączna liczba osób wymeldowanych w ruchu wewnętrznym wynosiła 77, oraz 11 osób zostało wymeldowanych za granicę.

Saldo migracji wewnętrznych wyniosło $SMW = -9$, a saldo migracji zagranicznych $SMZ = 2$.

6. SYSTEM EDUKACJI

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

Dane na temat placówek oświatowych dotyczą roku szkolnego 2016/2017 (baza SIO, stan na 30 wrzesień).

Na terenie Gminy Jeleśnia funkcjonują placówki oświatowe publiczne oraz niepubliczne. Znajduje się tu 8 Zespołów Szkół, w tym Zespoły, w skład których wchodzi Szkoła Podstawowa, Gimnazjum i Przedszkole oraz w niektórych również prócz

⁵ http://old.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-366.htm

Przedszkola oddziały przedszkolne. Znajdują się tu również 2 Zespoły Szkolno – Przedszkolne (szkoła Podstawowa i Przedszkole) oraz 3 Przedszkolna Niepubliczne. Najwięcej uczniów uczęszczało do Zespołu Szkół Nr 1 w Jeleśni oraz Zespołu Szkół Nr 2 w Jeleśni. Łącznie do Szkół Podstawowych uczęszczało 771 dzieci, do gimnazjów 366 dzieci, a do Przedszkoli Publicznych i Niepublicznych 464 dzieci.

Tabela 5. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych publicznych i niepublicznych na terenie Gminy Jeleśnia w roku szkolnym 2016/2017

	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum	Przedszkole	Razem
Zespół Szkół Nr 1 w Jeleśni	154	66	63	283
Zespół Szkół Nr 2 w Jeleśni	107	94	66	267
Zespół Szkół Nr 3 w Krzyżowej	74	41	31	146
Zespół Szkół Nr 4 w Sopotni Wielkiej	108	36	50	194
Zespół Szkół Nr 5 w Korbielowie	55	28	20	103
Zespół Szkół Nr 16 w Sopotni Małej	67	28	36	131
Zespół Szkół Nr 7 w Przyborowie	91	54	34	179
Zespół Szkół Nr 8 w Pewli Wielkiej	46	19	35	100
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Pewli Wielkiej	41	0	6	47
Szkoła Podstawowa w Mutnem	28	0	8	36
Razem	771	366	349	1486
Katolickie Przedszkole w Pewli Wielkiej	-	-	45	
Niepubliczne Przedszkole "Akademia Małego Człowieka" w Krzyżowej	-	-	29	
Niepubliczne Przedszkole Sportowo-Artystyczne Aktive Kids w Jeleśni	-	-	41	
Razem			115	
Razem przedszkola publiczne i niepubliczne			464	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych oświatowych

Istotnym elementem w realizacji zadań opiekuńczo-wychowawczych jest świetlica szkolna. Podstawą funkcjonowania świetlicy szkolnej jest ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty. W w/w ustawie wymienione są statutowe zadania szkoły, z których wynika, że szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania ze świetlicy.

Świetlica szkolna jest integralną częścią szkoły przeznaczoną dla uczniów nie tylko klas młodszych, ale przede wszystkim dla uczniów pozbawionych opieki rodziców w czasie ich pracy zawodowej. Prowadzi zorganizowaną działalność opiekuńczo - wychowawczą w celu racjonalnego wykorzystania czasu wolnego wychowanków.

Liczba dzieci uczęszczających do świetlic szkolnych wyniosła nie więcej niż 25 uczniów w każdej szkole.

Baza sportowa i rekreacyjna

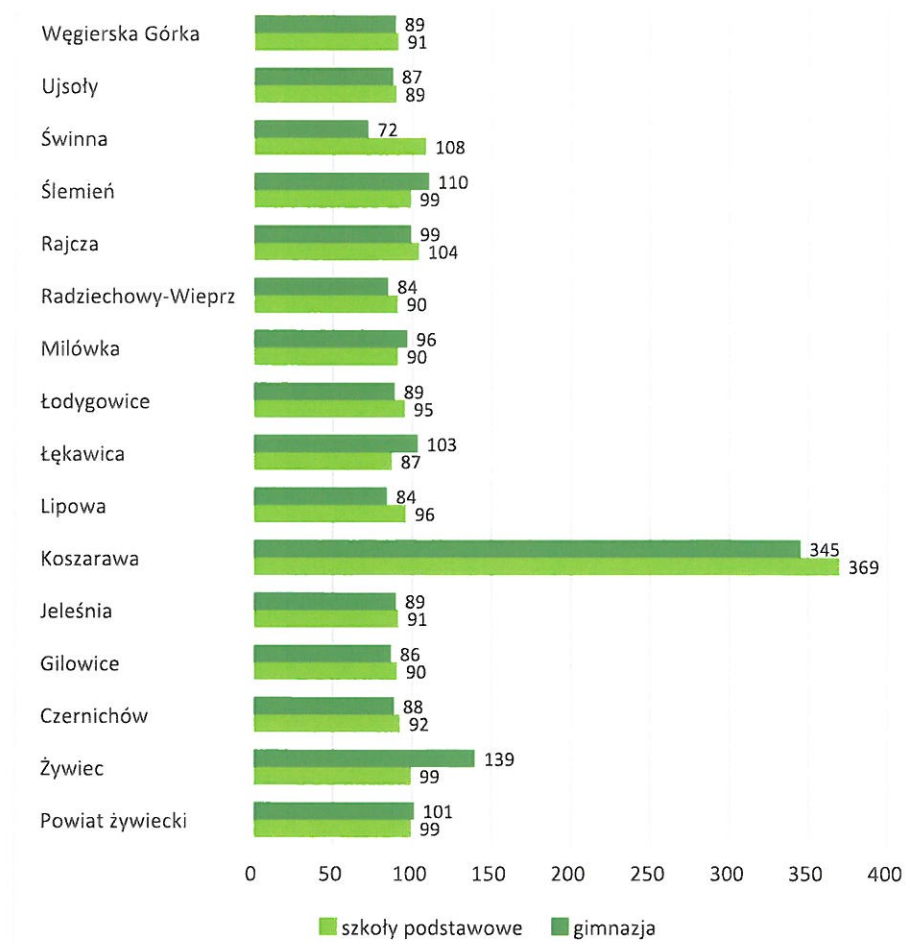
Baza sportowo rekreacyjna w gminie jest dobrze zbudowana. Przy każdej szkole, gdzie mieszczą się również przedszkola znajduje się plac zabaw. Dwa przedszkola znajdujące się w oddzielnych budynkach także posiadają place zabaw dla dzieci. W każdej szkole znajdują się sale gimnastyczne, w 6 szkołach znajdują się hale sportowe. Przy Zespole Szkół Nr 2 w Jeleśni oprócz hali sportowej znajduje się również „Orlik”. W kilku szkołach na zewnątrz budynku znajdują się boiska sportowe.

Współczynnik skolaryzacji

Współczynnik skolaryzacji wg danych z GUS jest miarą powszechności nauczania i wyrażony jest w ujęciu procentowym, jest on zgodny z Ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty. Rozróżnia się skolaryzację brutto i netto. Współczynnik skolaryzacji brutto wyliczamy dzieląc liczbę osób uczących się na danym poziomie kształcenia przez liczbę ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Jednocześnie należy podkreślić, iż współczynnik ten najwyższy jest w szkołach podstawowych i wynosi prawie 100% i maleje on w miarę przechodzenia do następnych szkół.

Współczynnik skolaryzacji brutto w powiecie żywieckim wyniósł w 2016 roku dla szkół podstawowych 99,0%, a dla gimnazjalnych 100,9%. W Gminie Jeleśnia wskaźnik ten w 2016 roku wyniósł 90,9% w przypadku szkół podstawowych i 89,5% przypadku szkół gimnazjalnych.

Wykres 3. Współczynnik skolaryzacji brutto dla gmin powiatu żywieckiego w 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

7. ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego informuje nas o podstawowych definicjach do niniejszego rozdziału. Zgodnie z nią:

- Mieszkaniowy zasób gminy, to lokale stanowiące własność gminy albo gminnych osób prawnych lub spółek handlowych utworzonych z udziałem gminy, z wyjątkiem towarzystw budownictwa społecznego, a także lokale pozostające w posiadaniu samoistnym tych podmiotów;
- Lokal, to miejsce służące do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Lokalem nie jest pomieszczenie przeznaczone do krótkotrwałego pobytu osób, w szczególności znajdujące się w budynkach internatów, burs, pensjonatów, hoteli, domów wypoczynkowych lub w innych budynkach służących do celów turystycznych lub wypoczynkowych.
- Lokal socjalny - lokal nadający się do zamieszkania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, którego powierzchnia pokoi przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5m², a w wypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego 10m², przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie.

Na terenie Gminy Jeleśnia znajduje się 12 mieszkań komunalnych w zasobie gminy, w tym 1 mieszkanie socjalne. W 2016 roku złożono 6 wniosków o przydzielenie mieszkania komunalnego z zasobów gminy. W 2016 roku 1 osoba oczekiwała na mieszkanie socjalne.⁶

---

⁶ Informacja pochodząca z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej

8. ZDROWIE

Na system ochrony zdrowia w Gminie Jeleśnia składają się: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Alfa Med, Praktyka Grupowa Lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jeleśni i Sopotni Małej oraz prywatne gabinety lekarskie lekarzy specjalistów np. endokrynolog, ginekolog, gabinet rehabilitacji.

Wg danych statystycznych GUS liczba udzielanych porad w przychodniach w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej wynosiła w 2016 roku 42 645 ogółem, stanowiąc 6,8% porad udzielonych na terenie powiatu żywieckiego.

Tabela 6. Liczba udzielonych porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej gminach powiatu żywieckiego w 2016 roku

	Porady ogółem	%
Powiat żywiecki	630 284	100,0
Żywiec	165 018	26,2
Czernichów	24 262	3,8
Gilowice	21 252	3,4
Jeleśnia	42 645	6,8
Koszarawa	11 576	1,8
Lipowa	35 380	5,6
Łękawica	19 667	3,1
Łodygowice	58 427	9,3
Milówka	63 599	10,1
Radziechowy-Wieprz	47 290	7,5
Rajcza	32 752	5,2
Ślemień	10 371	1,6
Świnna	24 814	3,9
Ujsoły	14 978	2,4
Węgierska Górka	58 253	9,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie znajdują się 3 apteki i 2 punkty apteczne. Apteka, to placówka ochrony zdrowia publicznego, w której osoby uprawnione świadczą usługi farmaceutyczne obejmujące zadania określone w ustawie⁷.

Wg danych z GUS liczba ludności przypadająca na aptekę ogólnodostępną na terenie gminy wynosiła w 2016 roku 4 462. Tabela pokazana poniżej przedstawia ludność przypadającą na aptekę ogólnodostępną dla gmin powiatu żywieckiego.

Tabela 7. Ludność przypadająca na aptekę ogólnodostępną wg gmin powiatu żywieckiego w 2016 roku

⁷ Ustawa "Prawo farmaceutyczne" z dnia 6 września 2001 roku,

Nazwa	Ludność na aptekę ogólnodostępną
Powiat żywiecki	3 260
Żywiec	1 759
Czernichów	6 817
Gilowice	3 102
Jeleśnia	4 462
Koszarawa	2 424
Lipowa	5 325
Łękawica	4 493
Łodygowice	4 718
Milówka	3 346
Radziechowy - Wieprz	4 365
Rajcza	4 465
Ślemień	3 542
Świnna	4 046
Ujszoły	4 557
Węgierska Górka	3 789

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

9. KULTURA

Na terenie Gminy Jeleśnia znajdują się obiekty, które zapewniają swoim mieszkańcom i wszystkim zainteresowanym kontakt z kulturą. Główną instytucją działającą w obszarze kultury jest Gminny Ośrodek Kultury w Jeleśni, utworzony w 1973 roku. Od 1 stycznia 2005 funkcjonuje jako instytucja kultury realizująca zadania w dziedzinie wychowania, edukacji kulturalnej i upowszechniania kultury. Pod GOK podlegają następujące placówki: Regionalna Izba Pracy Twórczej w Jeleśni, wypożyczalnia sprzętu sportowego w Korbielowie. Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Jeleśni można podzielić na zajęcia stałe, odbywające się w ciągu całego roku oraz imprezy kulturalne i rozrywkowe, np. warsztaty zdobnictwa bibułkowego dla dorosłych, warsztaty zdobnictwa bibułkowego dla turystów, warsztaty zdobnictwa bibułkowego dla dzieci, warsztaty plastyczne dla dorosłych, klub malarski Trapez, warsztaty plastyczne dla dzieci, warsztaty plastyczne dla przedszkolaków, nauka gry na tradycyjnych instrumentach góralskich w ramach Ogniska Twórczości Artystycznej Fundacji Braci Golec, Aerobic, salsa, spotkania Koła Emerytów, Rencistów i Inwalidów, pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji w ramach działalności świetlicy, zajęcia z młodzieżą w Regionalnej Izbie Pracy Twórczej, bilard.

Gminny Ośrodek Kultury w Jeleśni napisał w 2016 dla Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Romanka w Sopotni Małej 2 projekty „Warsztaty kultywowania folkloru - zespół regionalny „Romanka” z Sopotni Małej” oraz „Świetlica socjoterapeutyczna” do Urzędu Gminy w Jeleśni. Projekty otrzymały dofinansowanie i realizowane są wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Jeleśni. Realizowano również projekt „Kwiaty z bibuły – warsztaty i konkurs zdobnictwa bibułkowego” przez Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Jeleśnia.

Gminny Ośrodek Kultury w Jeleśni napisał również w 2016 projekt pn. „Aktywne Gospodynie z Gminy Jeleśnia” realizowany przez Stowarzyszenia Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Jeleśnia w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 oraz aktywnie współpracował ze Stowarzyszeniem podczas realizacji tego projektu. W GOK Jeleśnia odbywały się warsztaty kulinarne, warsztaty i wystawa zdobnictwa bibułkowego.

GOK współpracuje z instytucjami, placówkami oświatowymi Gminy Jeleśnia, jak też z instytucjami kultury powiatu żywieckiego, Stowarzyszeniem Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Jeleśnia, Stowarzyszeniem Społeczno-Kulturalnym Romanka w Sopotni Małej.

Imprezy i warsztaty organizowane przez GOK Jeleśnia odbywają się nie tylko w Gminnym Ośrodku Kultury, ale również w Karczmach w Korbielowie i Jeleśni oraz Domu Strażaka w Sopotni Małej (Kolędowania), pensjonatach i domach wczasowych (warsztaty

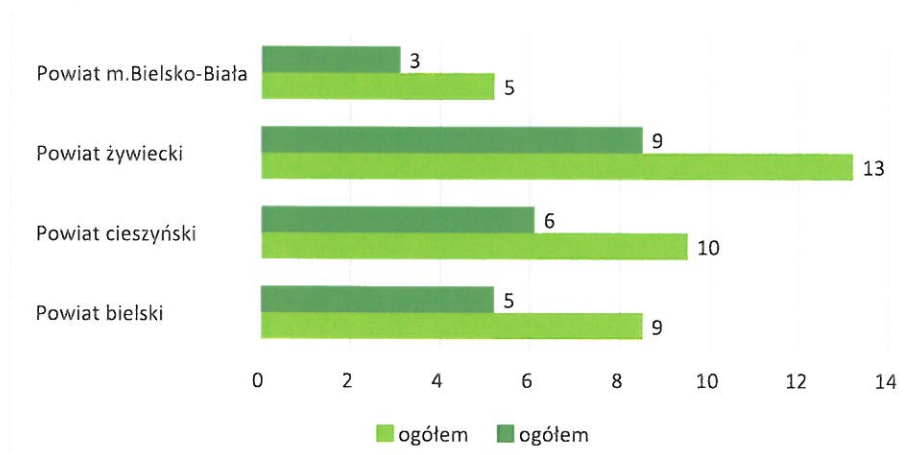
sztuki ludowej), szkołach (warsztaty zdobnictwa bibułkowego), ZS Nr 1 w Jeleśni (zajęcia Ogniska Twórczości Artystycznej Fundacji Braci Golec).

Na terenie gminy w 2016 roku odbyły się liczne imprezy, festyny, spotkania, warsztaty. Nie sposób wymienić ich wszystkich, a do przykładowych należą: Rajd Chłopski, warsztaty plastyczne dla młodzieży w ramach ferii zimowych, spotkanie z okazji Dnia Kobiet w KGW Sopotnia Mała, Warsztaty Wielkanocne - warsztaty wykonywania palmy wielkanocnej organizowane we współpracy ze Starostwem Powiatowym, Śniadanie Wielkanocne - konkurs potraw wielkanocnych, Majówka w Gminie Jeleśnia, Festiwal Łowiecki, I Krajowa Wystawa Psów Myśliwskich, Międzynarodowy Konkurs Pracy Psów Tropowców oraz Posokowców, Konkurs Piosenki Religijnej w Pewli Wielkiej, warsztaty zdobnictwa bibułkowego i warsztaty kulinarne - w ramach projektu realizowanego wspólnie ze Stowarzyszeniem Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Jeleśnia (Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 pn. „Aktywne Gospodynie z Gminy Jeleśnia”), XX REDYK - wypędzenie owiec na halę, Konkurs Piosenki Angielskiej w Sopotni Małej, Spotkanie z okazji Dnia Matki w KGW Jeleśnia, Piknik Ekologiczny w Przyborowie, warsztaty sztuki ludowej dla turystów - Stara Karczma w Jeleśni, XXXV Dni Jeleśni, kurs komputerowy dla seniorów - realizacja projektu wspólnie ze Stowarzyszeniem Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Jeleśnia w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 pn. „Aktywne Gospodynie z Gminy Jeleśnia”, plener malarski w Sopotni Wielkiej, XX Konkurs Recytatorski Poetów Regionu Beskidzkiego im. Magdaleny Zawady, warsztaty folklorystyczne - tradycyjne ozdoby świąteczne oraz liczne wystawy, szkolenia dla rolników, wyjazdy, wycieczki.

Poczucie bezpieczeństwa i stabilizacja każdej rodziny zależy przede wszystkim od pozycji na rynku pracy dorosłych jej członków oraz od warunków materialnych tej rodziny. Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego stopa bezrobocia rejestrowanego dla powiatu żywieckiego wyniosła w 2014 roku 13,2% i spadła do 8,5% w 2016 roku. Poniżej przedstawiono dane dla powiatu żywieckiego oraz najbliższych mu leżących powiatów cieszyńskiego i bielskiego wraz z miastem Bielsko Białą.

Wykres 4. Stopa bezrobocia rejestrowanego dla powiatów: bielski, cieszyński, żywiecki, miasto na prawach powiatu Bielsko - Biała w latach 2014 i 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W 2014 roku osoby bezrobotne z terenu gminy stanowiły 7,1% ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym. Udział tej grupy w 2016 roku zmniejszył się do 4,2%.

Ogólna liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy Jeleśnia zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żywcu w 2014 roku wynosiła 607 osób i zmniejszyła się w 2016 roku wynosząc 353 osoby. Struktura płci wykazała przewagę mężczyzn nad kobietami, co potwierdziło się także w 2016 roku. Mężczyźni stanowili 53,3% osób bezrobotnych.

Tabela 8. Ogólna liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia zarejestrowanych w PUP wg płci w latach 2014-2016

	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
Kobiety	274	45,1	165	46,7
Mężczyźni	333	54,9	188	53,3
Razem	607	100,0	353	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Struktura osób bezrobotnych ze względu na wiek przedstawiała się następująco. Dominującymi grupami bezrobotnych osób w 2014 roku byli mieszkańcy w 3 przedziałach wiekowych, stanowiący udział nieco powyżej 21% w każdej z grup, tj. 25-34 lata (21,3%), 35-44 lata (21,9%) oraz 45-54 lata (21,6%). Natomiast w 2016 roku największy udział odnotowano w przypadku osób w wieku 25-34 lata. Zaobserwowano spadek odsetka osób w wieku 18-24 lat oraz wzrost odsetka osób najstarszych wiekowo rejestrujących się w Urzędzie Pracy.

Tabela 9. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia zarejestrowanych w PUP w latach 2014 - 2016, wg wieku

	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
18 - 24 lata	116	19,1	44	12,5
25 - 34 lata	129	21,3	84	23,8
35 - 44 lata	133	21,9	62	17,6
45 - 54 lata	131	21,6	78	22,1
55 - 59 lata	70	11,5	54	15,3
60 - 64 lata	28	4,6	31	8,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Nie bez znaczenia dla osoby bezrobotnej pozostaje kwestia jego wykształcenia. Wśród osób bezrobotnych największą grupę w badanym czasookresie stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Stanowiły one ponad 37 % ogółu bezrobotnych. Drugą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Ich udział w badanych latach był na podobnym poziomie wynosząc 31-30%. Analiza wykazała zwiększenie się odsetka osób z wykształceniem wyższym.

Tabela 10. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg wykształcenia

	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
Wyższe	45	7,4	34	9,6
Policealne i średnie zawodowe	96	15,8	58	16,4
Średnie ogólnokształcące	51	8,4	22	6,2
Zasadnicze zawodowe	226	37,2	131	37,1
Gimnazjalne i niższe	189	31,1	108	30,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Czasookres pozostawiania w rejestrach Urzędu Pracy to kolejna cecha, która została poddana analizie. Dane wskazały, że w badanym przedziale czasu największy odsetek stanowiły osoby zarejestrowane jako długotrwale bezrobotne tj. powyżej 24 miesięcy. Ich udział wynosił 32%, a na niekorzyść zwraca uwagę fakt niewielkiego wzrostu tego odsetka

w 2016 roku w porównaniu do 2014 roku. Należy więc monitorować dalszy udział osób długotrwale bezrobotnych, a co za tym idzie wszelkie programy i projekty oraz formy aktywizacji zawodowej winny być skierowane na tę właśnie grupę odbiorców.

Tabela 11. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia zarejestrowanych w PUP w latach 2014 - 2016, wg czasu pozostawania bez pracy

	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
do 1 miesiąca	36	5,9	37	10,5
od 1 do 3 miesięcy	111	18,3	64	18,1
od 3 do 6 miesięcy	88	14,5	38	10,8
od 6 do 12 miesięcy	82	13,5	47	13,3
od 12 do 24 miesięcy	94	15,5	51	14,4
powyżej 24 miesięcy	196	32,3	116	32,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Uzyskane dane pomogły wskazać rozmieszczenie osób bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP z terenu Gminy Jeleśnia. Pokazano to na poniższej mapie. Ponad 26,9% osób bezrobotnych pochodziło z terenu Jeleśni w 2014 roku. Udział tej grupy zmniejszył się w 2016 roku do 24,9%. Kolejne miejsce pod względem udziału bezrobotnych ze względu na miejscowość zamieszkania zajęła grupa osób z Sopotni Wielkiej, stanowiąca przeszło 13% ogółu. Dynamika zjawiska wskazała, że w latach 2014-2016 zmniejszył się odsetek osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu wsi: Jeleśnia, Sopotnia Wilka, Sopotnia Mała, Krzyżówki, Krzyżowa. Wzrost udziału nastąpił w przypadku mieszkańców wsi: Korbielów, Pewel Wielka, Przyborów i Mutne.

Tabela 12. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg miejscowości zamieszkania

	2014 rok		2016 rok	
	L. osób	%	L. osób	%
Jeleśnia	163	26,9	88	24,9
Korbielów	63	10,4	45	12,7
Sopotnia Wielka	82	13,5	46	13,0
Sopotnia Mała	51	8,4	28	7,9
Krzyżówki	13	2,1	3	0,8
Krzyżowa	73	12,0	34	9,6
Pewel Wielka	71	11,7	53	15,0
Przyborów	65	10,7	40	11,3
Mutne	26	4,3	16	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PUP

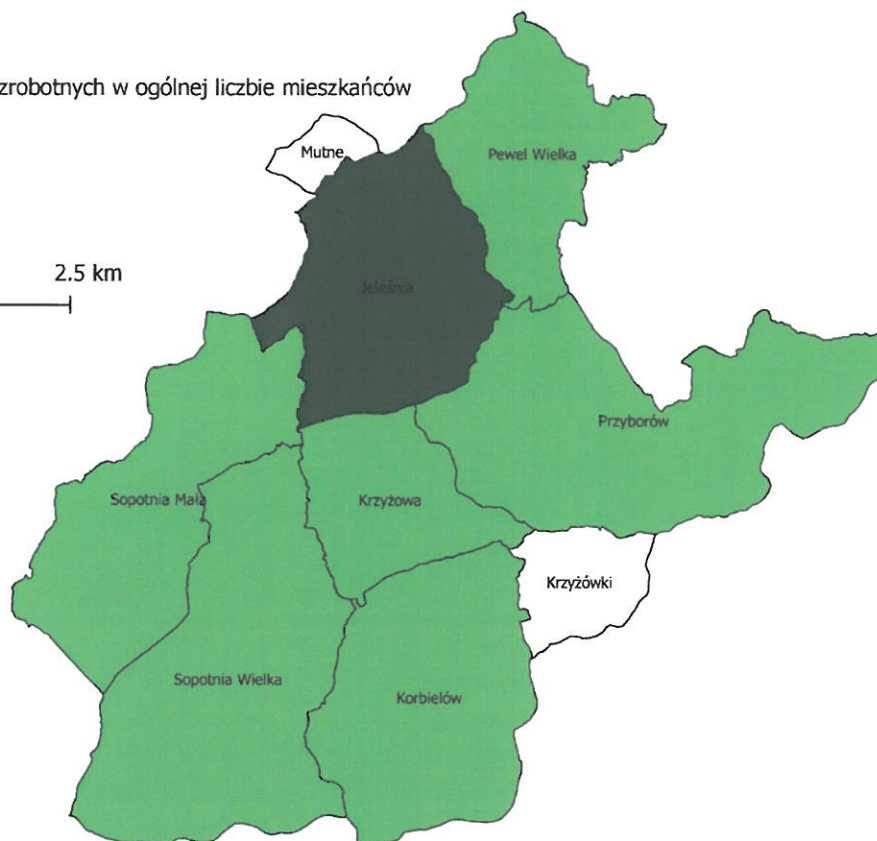
Mapa 3. Udział procentowy mieszkańców Gminy Jeleśnia, zarejestrowanych w PUP w 2016 roku, wg miejscowości zamieszkania

Legenda

Udział % osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców

- 0.8 - 4.5
- 4.5 - 15.0
- 15.0 - 24.9

2.5 0 2.5 km

Źródło: opracowanie własne

W 2014 roku, 415 osób z terenu gminy podjęło pracę, a w 2016 roku liczba tych osób zwiększyła się i wyniosła 494. Osoby bezrobotne podejmowały również staże w liczbie 19 w 2014 roku i 38 w 2016 roku. Nastąpiło więc większe zainteresowanie ze strony bezrobotnych podjęciem stażu. Zmniejszyła się z kolei liczba osób, które podejmowały działalność gospodarczą z 25 do 13.

11. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność – oznacza to trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Ustala się trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą⁸.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.⁹

Powiatowe zespoły i wojewódzkie zespoły wydają odpowiednio orzeczenia o:

- 1) niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia;
- 2) stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia;
- 3) wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy.

---

⁸ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

⁹ Opracowano na podstawie: Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Symbol przyczyny niepełnosprawności, oznacza się następująco:

01-U — upośledzenie umysłowe;

02-P — choroby psychiczne;

03-L — zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;

04-O — choroby narządu wzroku;

05-R — upośledzenie narządu ruchu;

06-E — epilepsja;

07-S — choroby układu oddechowego i krążenia;

08-T — choroby układu pokarmowego;

09-M — choroby układu moczowo -płciowego;

10-N — choroby neurologiczne;

11-I — inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.

12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu przekazał dane za 2016 rok na temat liczby osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem symbolu przyczyny niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, płci oraz wieku osób niepełnosprawnych, a także liczby symboli niepełnosprawności.

Ogólna liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością z terenu Gminy Jeleśnia wynosiła 192, w tym 34 osoby do 16 roku życia i 158 osób po 16 roku życia. Ze względu na liczbę symboli - czyli przyczyny przyznania orzeczenia, wśród osób do 16 roku życia 26 osób posiadało 1 symbol (76,5%), 6 osób 2 symbole (17,6%) i 2 osoby 3 symbole. Wśród osób po 16 roku życia, 96 osób posiadało 1 symbol (60,8%), 53 osoby 2 symbole (33,5%), a 9 osób 3 symbole (5,7%).

Tabela 13. Liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością, zamieszkałych w Gminie Jeleśnia wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności w 2016 roku

	Osoby do 16 roku życia		Osoby po 16 roku życia		Razem	
	L. osób	%	L. osób	%	L. osób	%
1 symbol	26	76,5	96	60,8	122	63,5
2 symbole	6	17,6	53	33,5	59	30,7
3 symbole	2	5,9	9	5,7	11	5,7
Razem	34	100,0	158	100,0	192	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Głównymi powodami uzyskiwania niepełnosprawności wśród osób do 16 roku życia z terenu Gminy Jeleśnia były choroby neurologiczne (28,6%), a w dalszej kolejności choroby określane symbolem 11-I tzw. inne (14,3%). Liczbowe zestawienie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród osób do 16 roku życia mieszkających na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku, wg symbolu przyczyny niepełnosprawności

Symbol	L. orzeczeń	% ogółu
01-U	5	10,2
02-P	3	6,1
03-L	1	2,0
04-O	1	2,0
05-R	4	8,2
06-E	4	8,2
07-S	1	2,0
08-T	3	6,1
09-M	3	6,1
10-N	14	28,6
11-I	7	14,3
12-C	3	6,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Głównymi powodami uzyskiwania niepełnosprawności wśród osób po 16 roku życia były schorzenia narządów ruchu (26,2%) oraz choroby układu oddechowego i krążenia (22,3%).

Tabela 15. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród osób powyżej 16 roku życia mieszkających na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku, wg symbolu przyczyny niepełnosprawności

Symbol	L. orzeczeń	% ogółu
01-U	4	1,7
02-P	15	6,6
03-L	4	1,7
04-O	2	0,9
05-R	60	26,2
06-E	5	2,2
07-S	51	22,3
08-T	6	2,6
09-M	11	4,8
10-N	34	14,8
11-I	37	16,2
12-C	0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Wśród osób po 16 roku życia, największą grupę stanowiły osoby, które uzyskały umiarkowany stopień niepełnosprawności, stanowiące niemal 45% ogółu. Znaczny stopień niepełnosprawności uzyskało 32,3% ogółu, a lekki stopień 22,8%. Osoby z lekkim stopniem oraz z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności stanowiły niemal 70% ogółu.

Tabela 16. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Jeleśnia, wg stopnia niepełnosprawności, w 2016 roku

	Znaczny		Umiarkowany		Lekki	
	L. osób	%	L. osób	%	L. osób	%
1 symbol	27	52,9	44	62,0	25	69,4
2 symbole	22	43,1	21	29,6	10	27,8
3 symbole	2	3,9	6	8,5	1	2,8
Razem	51	100,0	71	100,0	36	100,0
Razem %	32,3		44,9		22,8	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Wiek, to kolejna cecha poddana analizie osób niepełnosprawnych po 16 roku życia. Największą liczbę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 41-59 lat (45,6%) oraz osoby powyżej 60 lat (30,4%).

Tabela 17. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Jeleśnia powyżej 16 roku życia wg przedziałów wiekowych w 2016 roku

	16-25 lat		26-40 lat		41-59 lat		60 lat i więcej	
	L. osób	%	L. osób	%	L. osób	%	L. osób	%
1 symbol	11	68,8	13	59,1	50	69,4	22	45,8
2 symbole	5	31,3	8	36,4	19	26,4	21	43,8
3 symbole	0	0,0	1	4,5	3	4,2	5	10,4
Razem	16	100,0	22	100,0	72	100,0	48	100,0
Razem %	10,1		13,9		45,6		30,4	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Wśród osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, najczęściej wydano orzeczeń ze względu na choroby układu oddechowego i krążenia (22,1%). Wśród osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, najczęściej wydano orzeczeń ze względu na choroby narządów ruchu (27,9%). Również ten symbol dominował wśród osób z lekkim stopniem niepełnosprawności (33,3%).

Tabela 18. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Jeleśnia wg symbolu i stopnia niepełnosprawności w 2016 roku

Symbol	Znaczny		Umiarkowany		Lekki	
	L. orzeczeń	%	L. orzeczeń	%	L. orzeczeń	%
01-U	2	2,6	2	1,9	0	0,0
02-P	5	6,5	7	6,7	3	6,3
03-L	0	0,0	3	2,9	1	2,1
04-O	0	0,0	1	1,0	1	2,1
05-R	15	19,5	29	27,9	16	33,3
06-E	0	0,0	4	3,8	1	2,1
07-S	17	22,1	23	22,1	11	22,9
08-T	2	2,6	3	2,9	1	2,1
09-M	7	9,1	3	2,9	1	2,1
10-N	13	16,9	15	14,4	6	12,5
11-I	16	20,8	14	13,5	7	14,6
12-C	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Razem	77	100,0	104	100,0	48	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

12. PRZEMOC W RODZINIE

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przez przemoc w rodzinie należy rozumieć powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zjawisko przemocy w rodzinie ma charakter złożony i rozpatrywane jest zarówno w aspekcie, prawnym, psychologicznym jak i społecznym.

Dokonana diagnoza zjawiska przemocy domowej polegała na analizie badawczej danych instytucjonalnych z 216 roku.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie działa Zespół Interdyscyplinarny. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2016 roku odbyły się 4 spotkania Zespołu. Utworzono 50 grup roboczych. Działaniami grup roboczych objęto łącznie 230 osób, w tym 82 kobiety, 83 mężczyzn oraz 65 dzieci. Pomocy udzielono także osobom starszym i niepełnosprawnym.

Tabela 19. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych do spraw przemocy w rodzinie na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku

	2016 rok
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4
Liczba utworzonych grup roboczych	50
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	230
w tym kobiety	82
w tym mężczyźni	83
w tym dzieci	65
w tym osoby niepełnosprawne	3
w tym osoby starsze	15
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Niepokojącym zjawiskiem jest stosunkowo duża liczba dzieci oraz osób starszych i niepełnosprawnych dotkniętych przemocą w rodzinie.

W ramach udzielanego poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo socjalne i zawodowo-rodzinne.

Procedurą „Niebieskie Karty” objęto łącznie 50 rodzin. W okresie sprawozdawczym wszczęto procedurę w stosunku do 47 rodzin.

Tabela 20. Procedura „Niebieskie Karty” w Gminie Jeleśnia w 2016 roku

		2016 rok
liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty"		50
liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" w okresie sprawozdawczym		47
liczba spraw zakończonych w wyniku:	ustania przemocy w rodzinie	3
	brak zasadności podejmowania działań	56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

13. PROBLEM ALKOHOLOWY

Narodowy Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych definiuje uzależnienie od alkoholu, jako kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały dla pacjenta poprzednio większą wartość. Głównym objawem zespołu uzależnienia jest pragnienie alkoholu (często silne, czasami przemożne).

Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia, pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien czas w ciągu ostatniego roku (picia):

1. Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”).
1. Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do wcześniej założonego poziomu, nieskuteczność wysiłków zamierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia).
2. Fizjologiczne objawy stanu odstawienia pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest ograniczone lub przerywane albo używanie alkoholu lub pokrewnie działających substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienie się od nich lub uniknięcia ich.
3. Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu.
4. Z powodu picia alkoholu narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie, bądź uwolnienia się od następstw jego działania.
5. Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.

W 2016 roku Rada Gminy Jeleśnia przyjęła Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017. Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców

Gminy Jeleśnia oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

W 2015 roku na terenie gminy odbyło się badanie ankietowe, które wskazało główne obszary działań oraz grup docelowych, w ramach programu. Do zadań realizowanych w ramach programu należały:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych;
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych;
4. Wspieranie kultury i tradycji regionalnych – Koła Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Jeleśnia,
5. Wspomaganie instytucji, organizacji i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
6. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
7. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Wg danych Ośrodka pomocy społecznej liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu występującego problemu alkoholowego wynosiła 8 w 2014 roku. Rodziny te

stanowiły 2,3% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia. W 2016 roku liczba rodzin, w których wystąpił problem alkoholowy wynosiła 10 (4,0%).

14. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIELĘGNI ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W myśl w/w ustawy, piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej (rodzina zastępcza) i instytucjonalnej (placówki opiekuńczo-wychowawcze). Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
  - a. spokrewniona
  - b. niezawodowa
  - c. zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna
- 2) rodzinny dom dziecka

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, a gmina jako podmiot odpowiedzialny za pracę z rodziną biologiczną powinna położyć szczególny nacisk na wsparcie tych rodzin. Wspieranie rodziny powinno polegać w szczególności na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, pomoc w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji rodziny. Rodziny mające problem opiekuńczo - wychowawczy mogą otrzymać pomoc w formie asystenta rodziny. Asystent prowadzi pracę z rodziną poprzez realizację planu pracy we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielaniem pomocy w poprawie sytuacji życiowej rodziny – zwłaszcza w prowadzeniu gospodarstwa domowego, udzielaniem pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych oraz wspieraniem aktywności społecznej

rodziny, udzielaniem pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Wg sprawozdań rocznych z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, asystent rodziny objął swoją pomocą 2 rodzin w 2015 roku oraz 7 rodzin w 2016 roku.

Tabela 21. Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny na terenie Gminy Jeleśnia w latach 2015-2016

	2015 rok	2016 rok
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	2	7
Liczba asystentów rodziny	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Wg danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku funkcjonowały 4 rodziny zastępczych, w tym 3 rodziny spokrewnione z dzieckiem i 1 rodzina zastępcza niezawodowa.

Dzieci z terenu Gminy Jeleśnia funkcjonujące w pieczy zastępczej, przebywają w rodzinach spokrewnionych (6 dzieci) i niezawodowych (11 dzieci).

Tabela 22. Rodzinna piecza zastępcza funkcjonująca na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku

Liczba rodzin z Gminy Jeleśnia	4
w tym: rodziny spokrewnione z dzieckiem	3
w tym: rodziny zastępcze niezawodowe	1
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach z Gminy Jeleśnia	17
w tym: liczba dzieci umieszczonych w rodzinach spokrewnionych z dzieckiem	6
w tym: liczba dzieci umieszczonych w rodzinach niezawodowych	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

W 2016 roku 3 pełnoletnie osoby z terenu Gminy Jeleśnia opuściły rodziny zastępcze. Łącznie 7 osób pełnoletnich pozostało w pieczy zastępczej, w tym 3 osoby w rodzinach spokrewnionych z pełnoletnim wychowankiem i 4 osoby w rodzinach zawodowych.

15. POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Jeleśnia realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej. Działa na podstawie ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. Osoby/rodziny ubiegające się o pomoc społeczną, w tym wsparcie finansowe (udzielenie zasiłku w postaci pomocy finansowej), powinny spełniać warunki określone przez w/w ustawę. Ustawodawca określił w formie katalogu problemy społeczne, które uprawniają do korzystania ze świadczeń socjalnych. Zgodnie z art. 7 ustawy, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) (uchylony)
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej

Wyznaczenie powyższego katalogu wiąże się z koniecznością badania i monitorowania, w większości przypadków wykorzystując instrumenty badań społecznych. Badania podstawowe wykonane na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, pozwalają poznać główne dysfunkcje rodzin oraz osób otrzymujących pomoc socjalną w obszarze świadczonej pomocy społecznej przez tutejszy GOPS.

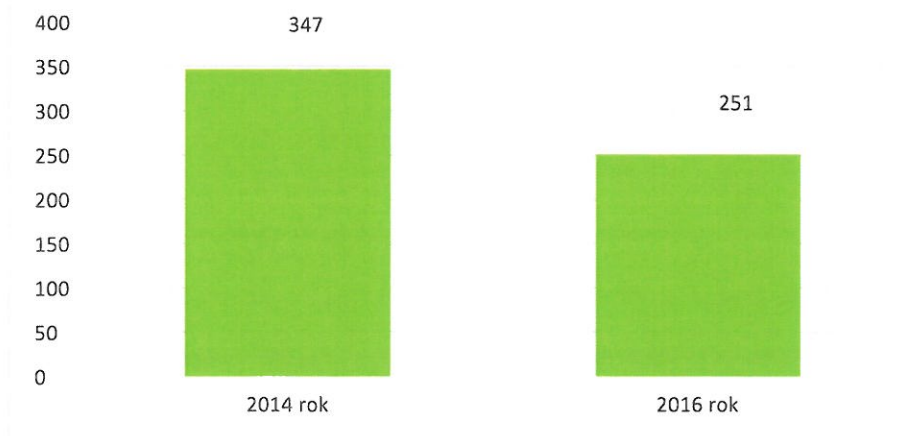
ANALIZA GOSPODARSTW DOMOWYCH OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W LATACH 2014-2016

Prezentację wyników przeprowadzonego badania dotyczącego mieszkańców gminy, którzy zostali objęci wsparciem przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej rozpoczyna charakterystyka gospodarstw domowych oraz analiza dynamiki zjawiska w latach 2014 i 2016. Zbiór danych, którym zespół badawczy posługiwał się w trakcie studiów, to sprawozdania Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), sprawozdania z Programu „Pomoc Państwa zakresie dożywiania”, Ocena Zasobów Pomocy Społecznej. Z założeń diagnozy społecznej, na potrzeby niniejszego dokumentu strategicznego wynika, że rok 2014 wyznaczono jako podstawowy, w aspekcie przeprowadzonej analizy dynamiki badanych zjawisk i problemów społecznych w czasookresie 2014-2016.

Badania zasobów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej umożliwiły uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące liczby gospodarstw domowych objętych wsparciem pomocy społecznej, strukturę gospodarstw domowych, liczbę dzieci w gospodarstwach domowych, która korzysta z pomocy społecznej oraz powody ubiegania się o pomoc społeczną.

Analiza danych wykazała, że na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku, 4,7% mieszkańców było objętych świadczeniami z pomocy społecznej. Dynamika pokazała spadek o 2,9 punktów procentowych tego udziału od 2014 roku. Poniższy wykres przedstawia liczebność gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną.

Wykres 5. Rodziny objęte pomocą społeczną w Gminie Jeleśnia w latach 2014 i 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Charakterystyka gospodarstw domowych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej wskazuje, iż w 2014 roku w systemie pomocy społecznej funkcjonowało 347 rodzin, a w 2016 roku liczba rodzin zmniejszyła się do 251. W analizowanym przedziale czasu nastąpiło pomniejszenie się liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej o 96 rodzin.

W badanych latach przeważały gospodarstwa jednoosobowe. Ich udział procentowy w 2014 roku wynosił 40,1%, a w 2016 roku 51,0%.

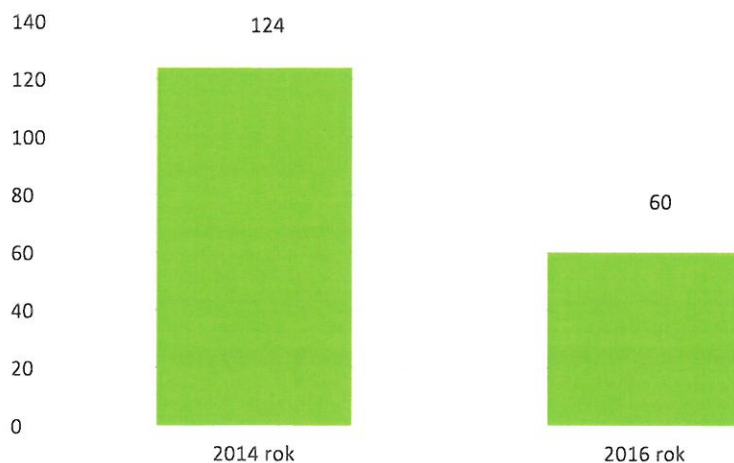
Tabela 23. Udział procentowy (%) rodzin korzystających ze wsparcia GOPS w Gminie Jeleśnia, ze względu na liczbę osób w rodzinie w latach 2014 i 2016

Liczba osób w rodzinie	2014 rok		2016 rok	
	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%
1 osoba w rodzinie	139	40,1	128	51,0
2 osoby w rodzinie	41	11,8	33	13,1
3 osoby w rodzinie	34	9,8	18	7,2
4 osoby w rodzinie	48	13,8	25	10,0
5 osób w rodzinie	42	12,1	20	8,0
6 osób i więcej w rodzinie	43	12,4	27	10,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Kolejną istotną kwestią charakteryzującą rodziny korzystające z pomocy społecznej, była liczba rodzin z dziećmi oraz liczba dzieci w tych rodzinach. Ogólna liczba rodzin z dziećmi wynosiła 60 w 2016 roku, co stanowiło 23,9% ogółu rodzin. Zatem w porównaniu do roku 2014 wskaźnik ten uległ znacznemu zmniejszeniu (w 2014 roku wynosił 35,7%).

Wykres 6. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Analiza danych wskazała, że najczęściej występującym typem rodzin były gospodarstwa posiadające 2 i 3 dzieci. W 2016 roku ¼ rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej to rodziny z 3 dzieci. 18,3% stanowiły rodziny z 4 dzieci, a łącznie 10,0% to rodziny z 5 dziećmi i więcej.

Tabela 24. Liczba oraz udział procentowy rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016

Liczba dzieci w rodzinie	2014 rok		2016 rok	
	L. rodzin	%	L. rodzin	%
1 dziecko w rodzinie	19	15,3	8	13,3
2 dzieci w rodzinie	39	31,5	20	33,3
3 dzieci w rodzinie	32	25,8	15	25,0
4 dzieci w rodzinie	20	16,1	11	18,3
5 dzieci w rodzinie	10	8,1	3	5,0
6 dzieci w rodzinie	2	1,6	2	3,3
7 dzieci i więcej w rodzinie	2	1,6	1	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPS

Kolejną cechą, która została poddana analizie socjologicznej jest skład gospodarstwa domowego, uznawany za jeden z zasadniczych determinantów sytuacji życiowej dziecka. W tym przypadku szczególną uwagę zwrócono na to, czy rodzina jest pełna, czy niepełna. Analiza wykazała, że udział procentowy rodzin niepełnych w stosunku do ogółu rodzin w 2016 roku wynosił 12,0%. Ponad połowa rodzin niepełnych posiadała w swojej strukturze 1 dziecko.

Tabela 25. Liczba dzieci w rodzinach niepełnych objętych wsparciem GOPS w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016

Liczba dzieci w rodzinach niepełnych	2014 rok		2016 rok	
	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%
1 dziecko w rodzinie	13	37,1	16	53,3
2 dzieci w rodzinie	11	31,4	6	20,0
3 dzieci w rodzinie	5	14,3	4	13,3
4 dzieci w rodzinie i więcej	6	17,1	4	13,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Liczba rodzin emerytów i rencistów wynosiła 16,3%, w 2016 roku. Nastąpił więc spadek tego odsetka z niemal 22% w 2014 roku. Co ważne, rodziny te w głównej mierze posiadały 4 osoby i więcej w swoich gospodarstwach. 26,8% to samotni emeryci i renciści.

Tabela 26. Liczba rodzin emerytów i rencistów objętych wsparciem GOPS w Gminie Jeleśnia w latach 2014 – 2016

Liczba osób w rodzinie	2014 rok		2016 rok	
	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%
1 osoba w rodzinie	13	17,1	11	26,8
2 osoby w rodzinie	20	26,3	11	26,8
3 osoby w rodzinie	12	15,8	5	12,2
4 osoby i więcej w rodzinie	31	40,8	14	34,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

CHARAKTERYSTYKA DOMINUJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Elementem przeprowadzonej diagnozy była również próba określenia, w jakim stopniu odnotowane w ustawie o pomocy społecznej dysfunkcje i problemy społeczne dotyczyły mieszkańców Gminy Jeleśnia. W badanych latach o wsparcie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zgłaszały się głównie rodziny ubogie, które w 2014 roku stanowiły 65,1% ogółu, a w 2016 roku nastąpił wzrost odsetka tych rodzin do 77,7%. Jako kolejny czynnik zgłaszania się o pomoc, odnotowano bezrobocie. Wśród wszystkich rodzin korzystających z GOPS 58,2% to rodziny, w których były osoby bezrobotne, niemniej należy zaznaczyć zmniejszanie się tegoż wskaźnika w badanych latach. Natomiast niepokojącym zjawiskiem jest fakt zwiększenia się odsetka rodzin, które borykają się w swoich rodzinach z powodu niepełnosprawności lub też długotrwałej i ciężkiej choroby któregoś z domowników. Łącznie takie rodziny stanowiły ponad 76% ogółu rodzin. Poza

wymienionymi problemami, rodziny zgłaszały się także o pomoc z tytułu występującej bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizmu któregoś z domowników, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, potrzeby ochrony macierzyństwa. W 2016 roku o pomoc zgłosiło się 5 osób bezdomnych oraz odnotowano 1 przypadek sieroctwa.

Tabela 27. Dominujące powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016

Powód przyznania pomocy	2014 rok		2016 rok	
	liczba rodzin	%	liczba rodzin	%
Ubóstwo	226	65,1	195	77,7
Sieroctwo	0	0,0	1	0,4
Bezdomność	8	2,3	5	2,0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	55	15,9	31	12,4
W tym: wielodzietność	48	13,8	28	11,2
Bezrobocie	214	61,7	146	58,2
Niepełnosprawność	89	25,6	92	36,7
Długotrwała lub ciężka choroba	99	28,5	101	40,2
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	38	11,0	27	10,8
Przemoc w rodzinie	5	1,4	0	0,0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0,0	0	0,0
Alkoholizm	8	2,3	10	4,0
Narkomania	0	0,0	0	0,0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	0,9	3	1,2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0,0	0	0,0
Zdarzenie losowe	4	1,2	1	0,4
Sytuacja kryzysowa	0	0,0	0	0,0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0,0	0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Świadczenia przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”

O skali zagrożenia wykluczeniem społecznym świadczy także liczba dzieci i młodzieży oraz osób objętych programem „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc w zakresie dożywiania skierowana jest w szczególności do: dzieci do siódmego roku życia,

uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, a także osób które własnym staraniem w szczególności ze względu na wiek lub niepełnosprawność nie są w stanie zapewnić sobie posiłku.

Ogólna liczba osób objętych pomocą w formie posiłku w ramach Programu wynosiła 304 w 2014 roku i zmniejszyła się do 167 w 2016 roku.

Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, a także rozwinięcia lub wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej. Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny.

Łączna liczba rodzin objętych pracą socjalną wynosiła w 2014 roku 309, a w 2016 roku zmniejszyła się do 233. Prowadzono 15 kontraktów w pierwszym roku badania oraz 23 kontrakty w 2016 roku.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.¹⁰

Z tej formy pomocy w 2014 roku skorzystały 2 osoby, a w 2016 roku nie odnotowano takiego zapotrzebowania.

Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

Zgodnie z Ustawą z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych

---

¹⁰ opracowano na podstawie: <https://www.mpips.gov.pl/pomoc-spoleczna/formy-udzielanej-pomocy/uslugi-opiekuncze-i-specjalistyczne-uslugi-opiekuncze/>

z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pewli Wielkiej

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pewli Wielkiej został powołany dnia 29 kwietnia 1996 roku. Jest placówką pobytu dziennego przeznaczoną dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy była rehabilitacja i poprawa społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych intelektualnie, przy jednoczesnym umożliwieniu im pozostania w ich naturalnym środowisku. W ramach działań organizowane są liczne atrakcje, wycieczki oraz stałe zajęcia w pracowniach terapeutycznych: rękodzieła, informatyczno-edukacyjnej, kulinarnej, muzycznej, stolarskiej. Organizowane są także zajęcia sportowe, zajęcia na basenie. W 2015 roku na terenie placówki przebywało 31 osób, a w 2016 roku 32 osoby.

Centrum Integracji Społecznej w Jeleśni

Centra Integracji Społecznej to jedna z form prowadzenia przedsiębiorstwa społecznego. Celem ich działalności jest reintegracja społeczno-zawodowa. CIS to instytucja, która ma charakter edukacyjny, a jednym z elementów edukacji może być praca uczestników w ramach działalności handlowej, usługowej lub wytwórczej¹¹.

Beskidzkie Stowarzyszenie Produkcji Ekologicznej i Turystyki BEST PROEKO z Jeleśni, jako instytucja tworząca, z dniem 1 czerwca 2015 roku rozpoczęła działalność Centrum Integracji Społecznej utworzonym na mocy decyzji Wojewody Śląskiego z dnia 27.10.2014 roku. Do podstawowych zadań uczestników CIS należy: nabywanie umiejętności zawodowych poprzez kursy zawodowe w warsztatach doradztwo zawodowe, praktyki zawodowe, staże zawodowe, naukę umiejętności obsługi urządzeń technicznych, nabywanie kompetencji społecznych, reintegracja i integracja społeczna, udział w warsztatach terapeutycznych i motywacyjnych. Realizacja programu wynikającego z zadań CIS ma na celu: zwiększenie szans, grupy uczestniczącej w zajęciach CIS, na znalezienie zatrudnienia w jednej z proponowanych specjalnościach lub zawodzie, aktywizację

¹¹ Źródło: <http://www.ekonomiaspoleczna.pl/x/609059>

społeczną i zawodową uczestników programu, poprawę warunków materialnych uczestników i ich rodzin, zapewnienie stałych źródeł dochodów.¹² W 2016 roku z usług Centrum skorzystały 43 osoby.

16. PROGNOZA

Zmieniająca się sytuacja demograficzna będzie oznaczała w perspektywie do roku 2025 dalszy wzrost osób w wieku senioralnym. Należy podejmować działania zarówno w obszarze opieki jak i aktywizacji osób w wieku starszym. Konieczne jest też systematyczne monitorowanie sytuacji demograficznej gminy. W obszarze aktywizacji należy nadal dbać o wyrównanie dostępu do usług społecznych, np. klubów, placówek edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjno-sportowych.

Wraz ze starzeniem się populacji wzrasta liczba osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą, konieczna jest zatem polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Niepełnosprawni są często gorzej wykształceni, co zdecydowanie utrudnia ich funkcjonowanie na rynku pracy.

Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnej uwagi jeżeli chodzi o ich edukację i aktywny udział w społeczeństwie. Sporych wysiłków wymaga rehabilitacja społeczna i zawodowa osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa, oraz budowa dla tej grupy osób systemu wsparcia. Istotnym elementem wsparcia osób niepełnosprawnych jest wsparcie materialne z pomocy społecznej.

System opieki nad dzieckiem pozbawionym właściwej opieki rodziców winien dalej rozwijać się zgodnie z potrzebami społecznymi, czyli m.in. proponować działania profilaktyczne i osłonowe dla rodzin niewydolnych wychowawczo, tak by jak najdłużej utrzymać dziecko w środowisku rodzinnym poprzez wsparcie systemowe w formie

---

¹² Źródło: <http://www.jelesnia.pl/opis-projektu,1427,akt.html>

asystenta rodziny oraz specjalistyczne poradnictwo w formach indywidualnych oraz grupowych.

Bardzo wyraźnie widać, że wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia maleje zagrożenie ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym. Posiadane kwalifikacje oraz kompetencje społeczne zwiększają szansę osób wykluczonych na aktywny udział na otwartym rynku pracy.

Beneficjenci pomocy społecznej wymagają profesjonalnego wsparcia w ramach realizowanej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych. Konieczne zatem jest doksztalcanie kadry w tym zakresie. Niezbędne jest również aby były podejmowane aktywne działania GOPS na rzecz ich klientów w szczególności osób pozostających bez pracy.

Również zabezpieczenie socjalne (świadczenia materialne) stają się niezbędnym elementem systemu pomocy celem zmiany ich sytuacji materialnej jak również społeczno-zawodowej i tym samym rodzinnej. Bez tego typu form wsparcia liczba rodzin wykluczonych społecznie będzie systematycznie rosła. Konieczne jest zatem monitorowanie występujących problemów społecznych na obszarze gminy.

17. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring rozumiany jest jako proces systematycznego zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych dotyczących prowadzonych działań, wdrażanych projektów bądź całej strategii, tak w aspekcie finansowym jak i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Ewaluacja jest częścią procesu podejmowania decyzji, który to polega na wydawaniu opinii o wartości działania poprzez systematyczne, jawne zbieranie i analizowanie o nim informacji w odniesieniu do przyjętych celów, kryteriów i wartości. Ewaluację strategii należy rozumieć jako systematyczne zbieranie informacji na temat działań, charakterystyki i efektów programu w celu ocenienia strategii, poprawy jej skuteczności oraz/lub wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego przyszłego programowania¹³.

---

¹³ T. Kierzkowski, Ocena (ewaluacja) programów i projektów o charakterze społeczno-gospodarczym w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, ⁵⁴Warszawa 2002, s. 19–20.

Cele prowadzenia ewaluacji można ująć w czterech zasadniczych punktach:

- 1) kontrola nad działaniem władz publicznych oraz zwiększanie przejrzystości tych działań,
- 2) zwiększanie skuteczności i efektywności projektów i programów podejmowanych przez sektor publiczny;
- 3) kształtowanie kierunków i priorytetów działalności sektora publicznego,
- 4) poznawanie mechanizmów programów i projektów¹⁴.

Realizacja działań przewidzianych w celach operacyjnych niniejszej strategii odbywać się będzie w ramach kompetencji poszczególnych komórek organizacyjnych gminy. Potwierdzeniem osiągnięcia wskaźników realizacji działań, o których mowa w niniejszym dokumencie, będzie coroczne sprawozdanie z realizacji strategii.

W ramach struktury Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zostanie powołany Zespół ds. Strategii. Zespół wdrażający Strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku w celu oceny poziomu wdrożenia poszczególnych celów i kierunków działań zawartych w niniejszym dokumencie.

---

¹⁴ Tamże, str. 11

18. PLANOWANIE SPOŁECZNE W STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Realizacja przez gminę lokalnej polityki społecznej odbywa się na podstawie dokumentów strategicznych planowania społecznego. Pierwszym z nich to strategia zintegrowanego rozwoju (ustawa o samorządach i przestrzennym zagospodarowaniu kraju). Druga to strategia rozwiązywania problemów społecznych wyznaczająca de facto cele realizowanej przez samorząd lokalnej polityki społecznej. Przedmiotowe cele polityki społecznej wyznaczają dziedziny, czyli obszary polityki społecznej – rozumianej nie tylko jako działalność praktyczna państwa, ale również jako nauka. Za fundamentalne dziedziny polityki społecznej uznaje się zatem:

- Politykę ludnościową i rodzinną
- Politykę w dziedzinie zatrudnienia, płac, warunków i ochrony pracy;
- Politykę mieszkaniową;
- Politykę w zakresie ochrony zdrowia;
- Politykę oświatową;
- Politykę kulturalną;
- Politykę w zakresie zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej;
- Politykę w zakresie bezpieczeństwa publicznego
- Poziom zorganizowania społeczeństwa obywatelskiego, grup obywatelskich inicjatyw itp.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Jeleśnia na lata 2018-2025 obejmuje fundamentalne dziedziny polityki społecznej i tym samym staje się dokumentem planistycznym w zakresie lokalnej polityki społecznej, a nie jak to często bywa dokumentem strategicznym w zakresie pomocy społecznej.

19. METODA TWORZENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Przy tworzeniu strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Jeleśnia wybrano Metodę Aktywnego Planowania Strategii jako najbardziej odpowiednią dla efektywnego i wielokierunkowego przygotowania kierunków polityki społecznej. Planowanie społeczne oparte na tej metodzie bazuje na bezpośrednich wynikach diagnozy społecznej gminy oraz wiedzy ekspertów.

Prezentacja wyników badań dotycząca mieszkańców gminy, składa się z analizy dokumentów pozyskanych z tutejszego ośrodka, tj. sprawozdania MPiPS, Ocena Zasobów Pomocy Społecznej, oraz dokumentów pozyskanych od instytucji zewnętrznych tj. Urząd Gminy w Jeleśni – wydział ds. oświaty oraz Urząd Stanu Cywilnego, Powiatowy Urząd Pracy w Żywcu, Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jeleśni, Gminny Ośrodek Kultury, Środowiskowy Dom Samopomocy w Pewli Wielkiej jak również dokumenty programowe polityki społecznej.

Proces konstruowania głównych kierunków polityki społecznej przebiegał według omówionych poniżej czterech etapów:

1. Analiza problemów - której celem było zidentyfikowanie głównych grup problemów i kwestii społecznych w gminie w oparciu o wyniki diagnozy oraz dostępne analizy dotyczące poszczególnych działów polityki społecznej i uporządkowanie ich w związku przyczynowo – skutkowe.

1. Analiza głównych celów polityki społecznej - które umożliwiły wskazanie i identyfikację strategicznych celów i ich wzajemnej zależności zgodnie z kryterium „cel – środek do jego osiągnięcia”. Celowi generalnemu strategii przypisano cele strategiczne oraz kierunki działań szczegółowych oraz wskazano tzw. przedsięwzięcia, które stanowią podstawę do projektowania projektów socjalnych oraz programów szczegółowych.

2. Określenie wskaźników realizacji - które umożliwiły wskazanie stopnia realizacji założonych celów w poszczególnych dziedzinach polityki społecznej. Założono, iż wskaźniki realizacji wskazują zakładaną wartość do osiągnięcia w horyzoncie czasowym do 2025 roku. Niemniej monitoring i ewaluacja stopnia realizacji będzie dokonywana nie rzadziej niż raz w roku. Ze względu na fakt, że strategia będzie obowiązywała od 2018 roku pierwsza cenzura ewaluacyjna zostanie dokonana w roku 2019.

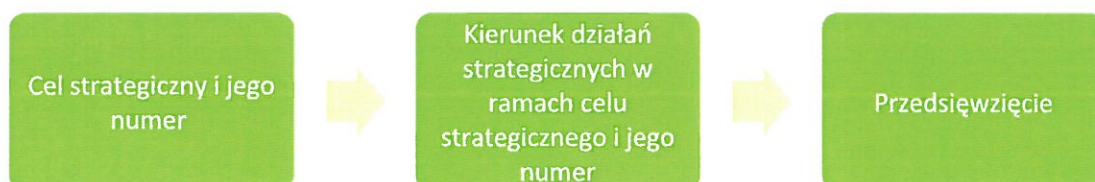

3. Określenie ram finansowych - które określają limit środków, które gmina zamierza przeznaczyć na realizację. Określenie ram finansowych na poziomie celów strategicznych poprzedzono analizą kosztów poszczególnych przedsięwzięć w ramach celów strategicznych możliwych źródeł finansowania oraz prognozą finansową na poszczególne lata realizacji strategii. W rozdziale pt. ramy finansowe zawarto adnotacje, iż zastrzega się możliwość dokonywania korekt ram finansowych ze względu na możliwość dostępności środków finansowych własnych oraz zewnętrznych ze względu na fakt, iż określone ramy finansowe opierają się wyłącznie na prognozie finansowej, która może ulec zmianie.

Wychodząc naprzeciw problemom, władze samorządowe realizujące zadania własne wynikające z wielu ustaw i rozporządzeń, przeprowadziły proces planowania społecznego: od inwentaryzacji zjawisk i problemów społecznych poprzez ich diagnozę do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, która stanowi wyznacznik i podstawę do dalszego planowania społecznego w postaci gminnych programów i projektów z zakresu polityki społecznej.

Naczelną przesłanką przygotowania strategii była koncepcja zrównoważonego rozwoju społecznego i aktywnej polityki społecznej. Ta pierwsza nakazuje brać pod uwagę w trakcie planowania społecznego wszystkie obszary polityki społecznej. Natomiast aktywna polityka społeczna oznacza opracowanie i wdrażanie wygenerowanych w procesie planowania społecznego aktywnych form oddziaływania na zidentyfikowane grupy problemowe.

W celu usprawnienia lektury strategii zastosowano technikę używaną w tego typu dokumentach, polegającą na szeregowym identyfikowaniu konkretnego przedsięwzięcia. Sposób oznaczania struktury priorytetów, celów, kierunków i przedsięwzięć w strategii ukazuje schemat:

20. IDENTYFIKACJA CELU GENERALNEGO I PRIORYTETÓW

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz konsultacji z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jeleśni przyjęto za cel generalny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2025:

ORGANIZOWANIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH OGRANICZANIU OBSZARÓW WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

Cel generalny będzie realizowany poprzez wyznaczone cele strategiczne:

I. ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

II. ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU I ŁAGODZENIE JEGO SKUTKÓW

III. ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

IV. TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW

V. TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO I EDUKACYJNEGO

VI. TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU

VII. TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU DLA RODZIN Z DZIEĆMI

21. CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁANIA I PRZEDSIĘWZIĘCIA

Nr	Kierunek działań strategicznych	Numer Przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie
CEL STRATEGICZNY: 1 - ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ			
K1	Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych	K1P1	Monitorowanie problemów społecznych
K2	Współpraca z instytucjami i/lub podmiotami działającymi w obszarze integracji społecznej i zawodowej	K2P1	Współpraca instytucji działających na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
		K2P2	Współpraca instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych
		K2P3	Współpraca instytucji kulturalnych, oświatowych, placówek ochrony zdrowia
K3	System wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu	K3P1	Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez GOPS
		K3P2	Realizacja pracy socjalnej przez pracowników GOPS na rzecz osób wykluczonych społecznie
K4	Prowadzenie działań z zakresu wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz doznających przemocy	K4P1	Opracowywanie i realizacja gminnego programu z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
		K4P2	Współpraca z Ośrodkami Lecznictwa Odwykowego
		K4P3	Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
		K4P4	Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom z problemem uzależnień
K5	Zintegrowany system pomocy rodzinie dysfunkcyjnej	K5P1	Opracowanie i realizacja 3 - letniego programu wspierania rodziny
		K5P2	Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
		K5P3	Realizacja przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Programu w zakresie dożywiania
		K5P4	Zapewnienie dostępu do specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo (asystent rodziny)

CEL STRATEGICZNY 2: ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU I ŁAGODZENIE JEGO SKUTKÓW		
K6	System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych	K6P1 Praca socjalna z osobami/rodzinami w których występuje problem bezrobocia i które zostały objęte wsparciem GOPS
		K6P2 Kontynuacja działalności Centrum Integracji Społecznej w Jeleśni (CIS) w ramach aktywizacja osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo
CEL STRATEGICZNY 3 - ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH		
K7	Stały monitoring sytuacji demograficznej gminy	K7P1 Diagnozowanie liczby osób starszych i niepełnosprawnych
		K8P1 Zapewnienie wsparcia materialnego dla osób starszych i niepełnosprawnych
		K8P2 Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej
		K8P3 Zapewnienie aktywnego udziału osobom starszym w życiu kulturalnym
		K8P4 Zapewnienie dostępności do usług opiekuńczych, zdrowotnych, diagnostycznych i rehabilitacji dla osób starszych i niepełnosprawnych
K8	Rozwijanie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	K8P5 Kontynuacja działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Pewli Wielkiej
Cel strategiczny 4 - TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW		
K9	Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa	K9P1 Pełna dostępność do mieszkań socjalnych i komunalnych
		K9P2 Utworzenie mieszkania chronionego
CEL STRATEGICZNY 5 -TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO I EDUKACYJNEGO		
K10	Zagospodarowanie czasu wolnego dla mieszkańców i zapewnienie dostępu do placówek kulturalnych i edukacyjnych	K10P1 Organizacja czasu pozalekcyjnego dla dzieci i młodzieży na terenie szkoły np. zajęcia świetlicowe
		K10P2 Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty zajęć kulturalnych i sportowych
		K10P3 Zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczo-wychowawczym

		K10P4	Realizacja projektów w obszarze edukacji i/lub kultury ze środków zewnętrznych dostosowanych do przeprowadzonej analizy potrzeb
CEL STRATEGICZNY 6 - TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU			
K11	Zapewnienie dostępu do stacjonarnej opieki zdrowotnej	K11P1	Pełna dostępność do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej
K12	Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia	K12P1	Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia oraz profilaktyki zdrowia (współpraca placówek oświatowych, władz samorządowych, organizacji, instytucji i społeczności lokalnej)
CEL STRATEGICZNY 7 - TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU DLA RODZIN Z DZIEĆMI			
K13	Tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin z dziećmi	K13P1	Organizacja imprez integracyjnych, festynów dla całych rodzin- współpraca Urzędu Gminy, placówek oświatowych, placówek kulturalnych
		K13P2	Organizacja rodzinnych zawodów sportowych z wykorzystaniem bazy rekreacyjnej i sportowej
K14	Budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin	K14P1	Realizacja systemu stypendialnego i socjalnego dla dzieci i młodzieży
		K14P2	Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny, Rodzina 500+, Program „Za Życiem”

22. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW STRATEGICZNYCH

Przedsięwzięcie	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Minimalna wartość

		wskaźnika w 2016 roku	kumulatywna wskaźnika w latach 2018-2025
CEL STRATEGICZNY: 1 - ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ			
Monitorowanie problemów społecznych	Liczba raportów z monitoringu	0	8
Współpraca instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych	Liczba podmiotów, z którymi zawarto porozumienie i/lub podpisano list intencyjny o współpracy	1	1
Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową realizowaną przez GOPS	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	195	1560
Realizacja pracy socjalnej przez pracowników GOPS na rzecz osób wykluczonych społecznie	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	223	1784
Opracowywanie i realizacja gminnego programu z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	Liczba programów	1	8
Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Liczba programów	1	2
Realizacja 3 - letniego programu wspierania rodziny	Liczba programów	1	3
Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Liczba rodzin objętych wsparciem GOPS z tytułu niewydolności opiekuńczo - wychowawczej	27	216
Realizacja przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Programu w zakresie dożywiania	Liczba osób objętych posiłkiem w ramach Programu dożywiania	167	1336
Zapewnienie dostępu do specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo (asystent rodziny)	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta	7	56

CEL STRATEGICZNY 2: ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU I ŁAGODZENIE JEGO SKUTKÓW			
Praca socjalna z osobami/rodzinami w których występuje problem bezrobocia i które zostały objęte wsparciem GOPS	Liczba rodzin objęta pomocą GOPS z powodu bezrobocia	146	1168
Kontynuacja działalności Centrum Integracji Społecznej w Jeleśni (CIS) w ramach aktywizacja osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo	Liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej	43	344
CEL STRATEGICZNY 3- ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH			
Diagnozowanie liczby osób starszych i niepełnosprawnych	Liczba przeprowadzonych diagnoz	1	8
Zapewnienie wsparcia materialnego dla osób starszych i niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych wspieranych przez GOPS	92	736
Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej (współpraca w DPS)	Liczba osób skierowanych do DPS	3	24
Zapewnienie dostępności do usług opiekuńczych, zdrowotnych, diagnostycznych i rehabilitacji dla osób starszych i niepełnosprawnych	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	0	5
	Liczba uczestników zajęć ŚDS	32	256
Cel strategiczny 4- TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW			
Pełna dostępność do mieszkań socjalnych i komunalnych	Liczba mieszkań o charakterze socjalnym	1	2
Utworzenie mieszkania chronionego	Liczba mieszkań chronionych	0	1
CEL STRATEGICZNY 5 -TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO I EDUKACYJNEGO			

Organizacja czasu pozalekcyjnego dla dzieci i młodzieży na terenie szkoły np. zajęcia świetlicowe	Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia świetlicowe	250	2000
Zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczo-wychowawczym	Liczba placówek wsparcia dziennego	0	2
CEL STRATEGICZNY 6 - TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU			
Pełna dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej	Liczba placówek podstawowej opieki zdrowotnej	3	3
CEL STRATEGICZNY 7 - TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU DLA RODZIN Z DZIEĆMI			
Organizacja imprez integracyjnych, festynów dla całych rodzin- współpraca Urzędu Gminy, placówek oświatowych, placówek kulturalnych	Liczba imprez organizowanych dla całych rodzin	10	80
Realizacja systemu stypendialnego i socjalnego dla dzieci i młodzieży	Liczba uczniów otrzymujących zasiłki szkoleń i stypendia socjalne	148	1184
Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny, Rodzina 500+, Program „Za Życiem”	Liczba programów	3	3

23. HARMONOGRAM, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Kierunek działań strategicznych	Przedsięwzięcie	Lata realizacji						Podmioty odpowiedzialne za realizację	Źródła finansowania
		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025

Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych	Monitorowanie problemów społecznych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Współpraca z instytucjami i/lub podmiotami działającymi w obszarze integracji społecznej i zawodowej	Współpraca instytucji działających na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Współpraca instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, PUP	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Współpraca instytucji kulturalnych, oświatowych, placówek ochrony zdrowia	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, jednostki kulturalne, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
System wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu	Zmniejszenie skutków ubóstwa poprzez systematyczną pomoc rzeczową i finansową	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii

68

																			źródła
Zintegrowany system pomocy rodzinie dysfunkcyjnej	Opracowanie i realizacja 3 - letniego programu wspierania rodziny	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Zapewnienie wsparcia materialnego dla rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Opracowanie i realizacja przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Programu w zakresie dożywiania	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Zapewnienie dostępu do specjalistów z zakresu pracy z rodziną niewydolną wychowawczo (asystent rodziny)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Praca socjalna z osobami/rodzinami w których występuje problem bezrobocia i które zostały objęte wsparciem GOPS	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
System wsparcia na rzecz osób bezrobotnych																			

	Kontynuacja działalności Centrum Integracji Społecznej w Jeleśni (CIS) w ramach aktywizacja osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, CIS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Stały monitoring sytuacji demograficznej gminy	Diagnozowanie liczby osób starszych i niepełnosprawnych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, USC, GOPS, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Rozwijanie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	Zapewnienie wsparcia materialnego dla osób starszych i niepełnosprawnych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS, współpraca z DPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Zapewnienie aktywnego udziału osobom starszym w życiu kulturalnym	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych,

71

72

	samorządowych, organizacji, instytucji i społeczności lokalnej)													źródła
Tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin z dziećmi	Organizacja imprez integracyjnych, festynów dla całych rodzin- współpraca Urzędu Gminy, placówek oświatowych, placówek kulturalnych	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, placówki oświatowe i kulturalne	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Organizacja rodzinnych zawodów sportowych z wykorzystaniem bazy rekreacyjnej i sportowej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, placówki oświatowe i kulturalne	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
Budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin	Realizacja systemu stypendialnego i socjalnego dla dzieci i młodzieży	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła
	Realizacja Programów wsparcia materialnego rodzin np. Karta Dużej Rodziny, Rodzina 500+, Program „Za Życiem”	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Zasoby gminy oraz jednostki organizacyjne gminy, GOPS	Budżet Państwa, budżet gminy, środki celowe funduszy krajowych, fundusze Unii Europejskiej oraz inne źródła

24. RAMY FINANSOWE

Ramy finansowe w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych określają szacunkowy limit środków, które gmina zamierza przeznaczyć na realizację zadań. Ramy finansowe zawarte w budżecie Gminy Jeleśnia będą aktualizowane w oparciu o dostępne środki budżetu.

Ponadto przewiduje się możliwość pozyskiwanych środków zewnętrznych (np. funduszy krajowych, Unii Europejskiej) przy czym możliwość zewnętrznego wsparcia zależeć będzie od wielkości środków przeznaczonych przez Unię Europejską na wsparcie rozwoju społecznego w Polsce, zasad podziału środków unijnych pomiędzy poszczególne województwa, zdolności przygotowania i realizacji konkretnych projektów dla Gminy Jeleśnia w sferze społecznej.

CEL STRATEGICZNY: 1 - ZINTEGROWANY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ	
Rok	Kwota
2018	1 147 472
2019	1 149 767
2020	1 152 066
2021	1 154 371
2022	1 156 679
2023	1 158 993
2024	1 161 311
2025	1 163 633
CEL STRATEGICZNY 2: ZAPOBIEGANIE BEZROBOCIU I ŁAGODZENIE JEGO SKUTKÓW	
Rok	Kwota
2018	473 000
2019	473 946
2020	473 001
2021	473 947
2022	473 002
2023	473 948
2024	473 003
2025	473 949
CEL STRATEGICZNY 3- ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	
Rok	Kwota
2018	567 189

2019	568 323
2020	567 190
2021	568 324
2022	567 191
2023	568 325
2024	567 192
2025	568 326
CEL STRATEGICZNY 4- TWORZENIE GODNYCH WARUNKÓW ZAMIESZKANIA DLA WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW	
Rok	Kwota
2018	0
2019	150 000
2020	40 000
2021	40 000
2022	40 000
2023	40 000
2024	40 000
2025	40 000
CEL STRATEGICZNY 5 -TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU KAPITAŁU KULTUROWEGO I EDUKACYJNEGO	
Rok	Kwota
2018	15 000
2019	15 000
2020	15 000
2021	15 000
2022	15 000
2023	15 000
2024	15 000
2025	15 000
CEL STRATEGICZNY 6 - TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ZDROWIU	
Rok	Kwota
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0
2025	0
CEL STRATEGICZNY 7 -TWORZENIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW ROZWOJU DLA	

RODZIN Z DZIEĆMI	
Rok	Kwota
2018	6 088 293
2019	6 100 470
2020	6 088 294
2021	6 100 471
2022	6 088 295
2023	6 100 472
2024	6 088 296
2025	6 100 473

25. SPIS TABEL, WYKRESÓW I MAP

<u>Tabela 1. Powierzchnia użytkowa (ha) Gminy Jeleśnia</u>	14
<u>Tabela 3. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia wg miejscowości zamieszkania w latach 2014-2016</u>	16
<u>Tabela 4. Ekonomiczne grupy wiekowe mieszkańców Gminy Jeleśnia w latach 2014-2016</u>	18
<u>Tabela 6. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016</u>	18
<u>Tabela 8. Liczba dzieci uczęszczających do placówek oświatowych publicznych i niepublicznych na terenie Gminy Jeleśnia w roku szkolnym 2016/2017</u>	20
<u>Tabela 6. Liczba udzielonych porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej gminach powiatu żywieckiego w 2016 roku</u>	24
<u>Tabela 10. Ludność przypadająca na aptekę ogólnodostępną wg gmin powiatu żywieckiego w 2016 roku</u>	25
<u>Tabela 12. Ogólna liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia zarejestrowanych w PUP wg płci w latach 2014-2016</u>	28
<u>Tabela 10. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia zarejestrowanych w PUP w latach 2014 - 2016, wg wieku</u>	29
<u>Tabela 11. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg wykształcenia</u>	29
<u>Tabela 12. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia zarejestrowanych w PUP w latach 2014 - 2016, wg czasu pozostawania bez pracy</u>	30
<u>Tabela 13. Liczba mieszkańców Gminy Jeleśnia, zarejestrowanych w PUP, w latach 2014 - 2016, wg miejscowości zamieszkania</u>	30
<u>Tabela 14. Liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością, zamieszkałych w Gminie Jeleśnia wg liczby symboli przyczyny niepełnosprawności w 2016 roku</u>	33
<u>Tabela 15. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród osób do 16 roku życia mieszkających na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku, wg symbolu przyczyny niepełnosprawności</u>	34
<u>Tabela 16. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród osób powyżej 16 roku życia mieszkających na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku, wg symbolu przyczyny niepełnosprawności</u>	34
<u>Tabela 17. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Jeleśnia, wg stopnia niepełnosprawności, w 2016 roku</u>	35
<u>Tabela 18. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Jeleśnia powyżej 16 roku życia wg przedziałów wiekowych w 2016 roku</u>	35
<u>Tabela 19. Liczba osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Jeleśnia wg symbolu i stopnia niepełnosprawności w 2016 roku</u>	36
<u>Tabela 19. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych do spraw przemocy w rodzinie na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku</u>	37
<u>Tabela 20. Procedura „Niebieskie Karty” w Gminie Jeleśnia w 2016 roku</u>	38
<u>Tabela 27. Liczba rodzin objęta pomocą asystenta rodziny na terenie Gminy Jeleśnia w latach 2015-2016</u>	42
<u>Tabela 28. Rodzinna piecza zastępcza funkcjonująca na terenie Gminy Jeleśnia w 2016 roku</u>	42
<u>Tabela 29. Udział procentowy (%) rodzin korzystających ze wsparcia GOPS w Gminie Jeleśnia, ze względu na liczbę osób w rodzinie w latach 2014 i 2016</u>	45
<u>Tabela 34. Liczba oraz udział procentowy rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016</u>	46

<u>Tabela 25. Liczba dzieci w rodzinach niepełnych objętych wsparciem GOPS w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016</u>	46
<u>Tabela 36. Liczba rodzin emerytów i rencistów objętych wsparciem GOPS w Gminie Jeleśnia w latach 2014 – 2016</u>	47
<u>Tabela 33. Dominujące powody przyznania pomocy społecznej w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016</u>	47
<u>Wykres 1. Liczba ludności Gminy Jeleśnia w latach 2014-2016</u>	15
<u>Wykres 2. Modele struktury ludności według płci i wieku (piramidy wieku i płci)</u>	17
<u>Wykres 3. Współczynnik skolarzyci brutto dla gmin powiatu żywieckiego w 2016 roku</u>	22
<u>Wykres 4. Stopa bezrobocia rejestrowanego dla powiatów: bielski, cieszyński, żywiecki, miasto na prawach powiatu Bielsko - Biała w latach 2014 i 2016</u>	28
<u>Wykres 5. Rodziny objęte pomocą społeczną w Gminie Jeleśnia w latach 2014 i 2016</u>	44
<u>Wykres 6. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w Gminie Jeleśnia w latach 2014-2016</u>	45
<u>Mapa 1. Podział administracyjny Gminy Jeleśnia</u>	13
<u>Mapa 2. Udział procentowy (%) ludności Gminy Jeleśnia wg miejscowości zamieszkania w 2016 roku</u>	16
<u>Mapa 3. Udział procentowy mieszkańców Gminy Jeleśnia , zarejestrowanych w PUP w 2016 roku, wg miejscowości zamieszkania</u>	31

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY JELEŚNIA
mgr inż. Ryszard Nowak